



VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Systém sportovních škol a sportovních tříd a jejich financování v Slovenské republice  
System of Sport Schools and Sport Classes and Their Financing in the Slovak Republic

Student: Edita Matláková  
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Miroslav Pacut

Ostrava 2010

Miestoprísažne prehlasujem, že som celú svoju prácu, vrátane všetkých príloh, vypracovala samostatne.

V Ostrave dňa 7. 5. 2010

.....  
podpis

Ďakujem vedúcemu mojej bakalárskej práce Mgr. Miroslavovi Pacutovi za odborné vedenie, ochotu pomôcť a cenné rady.

Ďalej by som sa rada poďakovala pani Renáte Orješkovéj, vedúcej ekonomického úseku Spojenej školy v Žiline, za spoluprácu, poskytnuté materiály a informácie.

# OBSAH

<b>1</b>	<b>Úvod .....</b>	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>Školský systém v Slovenskej republike.....</b>	<b>3</b>
2.1	Členenie a charakteristika škôl v súčasnosti.....	4
2.2	Športovo talentovaná mládež .....	6
2.2.1	Európsky a americký systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež ...	7
2.3	Športová trieda .....	8
2.3.1	Vymedzenie pojmu .....	8
2.3.2	Zriaďovanie športových tried.....	9
2.3.3	Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v športových triedach .....	9
2.3.4	Prijímanie, zaraďovanie a vyradovanie žiakov .....	9
2.4	Športová škola .....	10
2.4.1	Vymedzenie pojmu .....	10
2.4.2	Zriaďovanie a organizácia športovej školy. ....	10
2.4.3	Výchovno-vzdelávací proces a športová príprava .....	10
2.4.4	Prijímanie, zaraďovanie a preradovanie žiakov .....	11
2.4.5	Starostlivosť o žiakov .....	11
<b>3</b>	<b>Vznik a vývoj financovania športových škôl a športových tried ....</b>	<b>12</b>
3.1	Hlavné vývojové zmeny financovania športu .....	12
3.2	Finančné zdroje útvarov športovo-talentovanej mládeže .....	14
3.2.1	Ministerstvo školstva SR.....	14
3.2.2	Orgány verejnej správy (samosprávne kraje).....	14
3.2.3	Športové združenia.....	16
3.3	Priama a nepriama podpora štátu pre poskytovanie finančných prostriedkov na šport.....	16
3.4	Zákon o organizácii a podpore športu.....	17
3.5	Národný program rozvoja športu .....	19
3.6	Zdroje financovania regionálneho školstva.....	21
<b>4</b>	<b>Systém športových škôl a športových tried .....</b>	<b>24</b>
4.1	Športové školy a športové triedy .....	24

4.2	Žiaci športových tried a ich športy.....	25
4.2.1	Žiaci základných škôl so športovými triedami.....	26
4.2.2	Žiaci stredných škôl v športových triedach.....	27
4.2.3	Žiaci športových gymnázií .....	28
4.3	Tréneri a kvalifikácia .....	30
4.3.1	Personálne zabezpečenie športových tried .....	30
4.3.2	Personálne zabezpečenie športových škôl.....	31
<b>5</b>	<b>Analýza toku financií k Športovému gymnáziu v Žiline.....</b>	<b>33</b>
5.1	Charakteristika Športového gymnázia v Žiline .....	33
5.1.1	Športovci a športy na škole.....	33
5.2	Analýza toku financií gymnázia za rok 2008 .....	34
5.2.1	Dotácia zo štátneho rozpočtu v rámci prenesených kompetencií .....	35
5.2.1.1	Mzdový normatív .....	35
5.2.1.2	Prevádzkový normatív .....	36
5.2.1.3	Celkový normatív.....	37
5.2.1.4	Nenormatívne finančné prostriedky.....	38
5.2.2	Kapitálové príjmy .....	38
5.2.3	Iné príjmy .....	38
5.2.3.1	Príjmy z prenájmu .....	39
5.2.3.2	Príjmy z projektov.....	40
5.2.3.3	Dary.....	41
5.3	Ďalšie finančné príjmy a projekty v roku 2009.....	41
5.3.1	Príjmy z projektu NPRŠ .....	41
5.3.2	2 % z dane z príjmu .....	42
5.3.3	Centrum olympijskej prípravy .....	42
5.4	Výskum na Športovom gymnáziu v Žiline.....	42
5.4.1	Výsledky výskumu.....	43
5.5	Metódy a techniky výskumu .....	45
<b>6</b>	<b>Záver .....</b>	<b>47</b>
	<b>Zoznam použitej literatúry .....</b>	<b>48</b>

# 1 ÚVOD

Dôležitou súčasťou života človeka, ale aj spoločnosti je šport. Mnohé krajiny sa prezentujú vo svete prostredníctvom úspešných športovcov. K tomu, aby športovci dosiahli svoj vrchol, vedie dlhá a náročná cesta. Je podmienená mnohými faktormi, ako napríklad talentom, podmienkami a hlavne finančnými možnosťami. Vo svojej bakalárskej práci sa budem zaoberať vytvorenými možnosťami pre športovú prípravu talentovanej mládeže v Slovenskej republike.

*Cieľom mojej práce* je snaha o komplexné zhodnotenie systému športových tried a športových škôl v Slovenskej republike. Tento systém pomocou poskytovaných financií a legislatívy napomáha mladým talentovaným športovcom sklbiť štúdium a šport v špeciálne k tomu vytvorenej škole.

Na dosiahnutie stanoveného cieľa bude potrebné hneď na začiatku zmapovať školský systém v Slovenskej republike, ktorý nám má priblížiť charakteristiku a rozdelenie škôl v republike, vrátane športových tried a športových škôl. *Kapitola číslo dva* nás ďalej oboznámi s pojmami športovo talentovaná mládež, športová škola, športová trieda, kde sa dozvieme o ich zriaďovaní, fungovaní, organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu a samotného prijímania žiakov a starostlivosti o nich.

*V tretej kapitole* bude charakterizovaná existujúca legislatíva Slovenskej republiky, ktorá sa dotýka športu, športových združení, orgánov štátnej a verejnej správy a v neposlednom rade financovaním škôl a školských zariadení. Bude sa zaoberať tiež dotáciou a podporou štátu na šport prostredníctvom vládnych programov. Budú tu znázornené hlavné zdroje financovania škôl v rámci originálnych kompetencií, založené na určitých princípoch a tiež ďalšie, doplňujúce finančné zdroje, ktoré sú pre školy veľmi podstatné a prínosné.

*Štvrtá kapitola* bude analyzovať situáciu športových škôl a tried v Slovenskej republike v školskom roku 2008/2009. Zaznamenám presné počty žiakov v športových triedach na základných a stredných školách a žiakov športových gymnázií. Žiakov rozdelím podľa jednotlivých druhov športu a uvediem personálne zabezpečenie športových škôl a tried.

Piata kapitola nám pomôže vytvoriť si konkrétnu predstavu o fungovaní systému financovania, a to za pomoci finančného toku vybraného športového gymnázia, v ktorom sú

analyzované všetky jeho zdroje príjmov a výdavkov. Kapitola zahŕňa aj výskum uskutočnený u žiakov na danej škole, ktorý nám podá spätnú väzbu o fungovaní systému financovania športových škôl a tried na Slovensku.



## 2 ŠKOLSKÝ SYSTÉM V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Školský systém v Slovenskej republike (viď. schéma č. 2.1.) poskytuje predškolskú prípravu v materských školách, všeobecné vzdelanie na základných školách, všeobecné aj odborné vzdelanie na stredných školách až po najvyššie vzdelanie na vysokých školách.

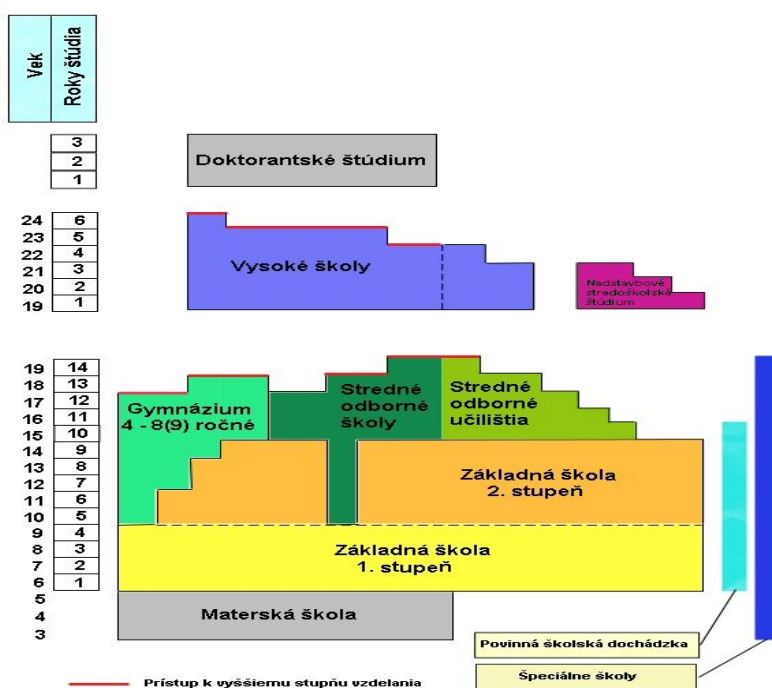
**Na základe uvedeného pohľadu školský systém v SR tvoria tri základné stupne škôl:**

- primárny stupeň (materské školy, základné školy),*
- sekundárny stupeň (stredné školy),*
- terciárny stupeň (vysoké školy).*

**Iný pohľad na školský systém v SR predstavuje nasledujúca klasifikácia:**

- regionálne školstvo (materské školy, základné školy, stredné školy),*
- vysoké školstvo (štátne, verejné, súkromné vysoké školy).*

*Schéma č. 2.1. Školský systém v Slovenskej republike.*



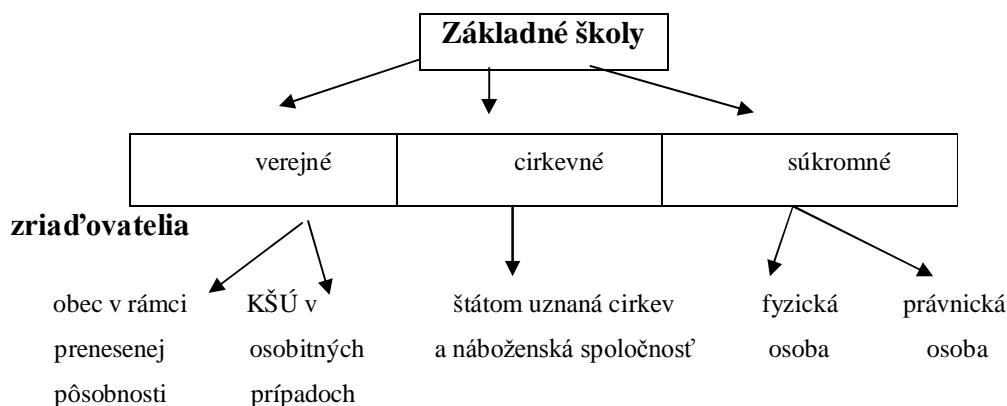
Zdroj: [1]

## 2.1 Členenie a charakteristika škôl v súčasnosti

### Základné školy

Sú definované *zákonom č. 350/1994 Z. z. o sústave základných a stredných škôl*. Zriaďovateľskú pôsobnosť základných škôl upravuje *zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve*, ktorým základné školy zriaďuje a zrušuje podľa siete *obec pri prenesenom výkone štátnej správy*. Podľa uvedeného zákona aj *Krajský školský úrad* môže zriadiť a zrušiť podľa siete základnú školu, ak to vyžadujú osobitné podmienky. Zriaďovateľom základných škôl môžu byť tiež *štátom uznané cirkvi a náboženské spoločnosti, fyzické osoby a iné právnické osoby*. [26]

*Schéma č. 2.2. Rozdelenie základných škôl a ich zriaďovateľov.*



Zdroj: Vlastné spracovanie

### Stredné školy

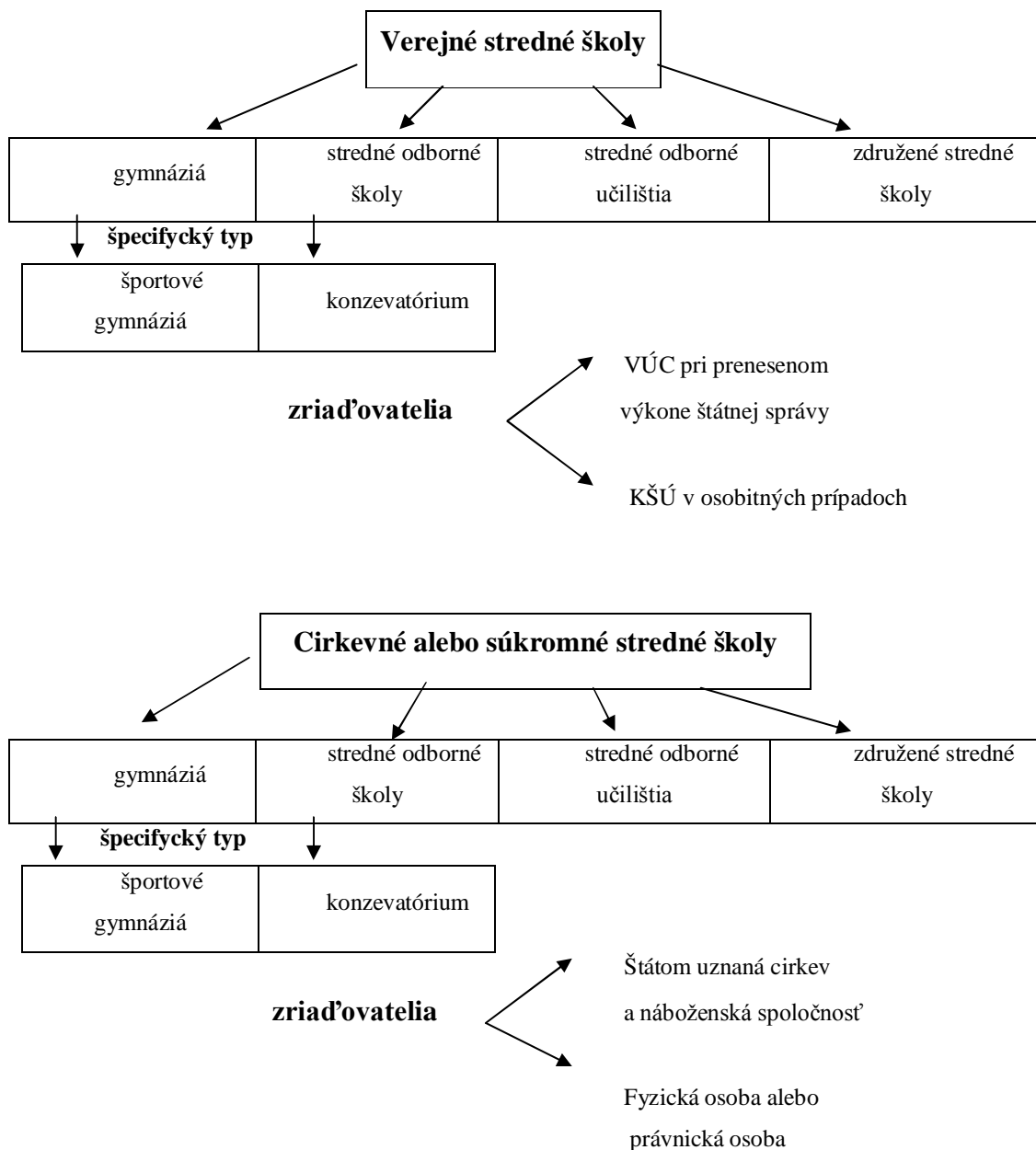
Zakotvuje *školský zákon č. 350/1994 Z. z.* Podľa *zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve* stredné školy zriaďuje a zrušuje podľa siete *samosprávny kraj pri prenesenom výkone štátnej správy*. *Krajský školský úrad* môže zriadiť a zrušiť podľa siete stredné školy, ak to vyžadujú osobitné podmienky. [26]

**V súčasnosti v Slovenskej republike existujú 4 druhy stredných škôl:**

- a) gymnáziá a športové gymnáziá,

- b) stredné odborné školy,
- c) stredné odborné učilištia a učilištia,
- d) združené stredné školy (stredné odborné učilištia a stredné odborné školy). [21]

**Schéma č. 2.3. Rozdelenie stredných škôl a ich zriaďovateľov.**

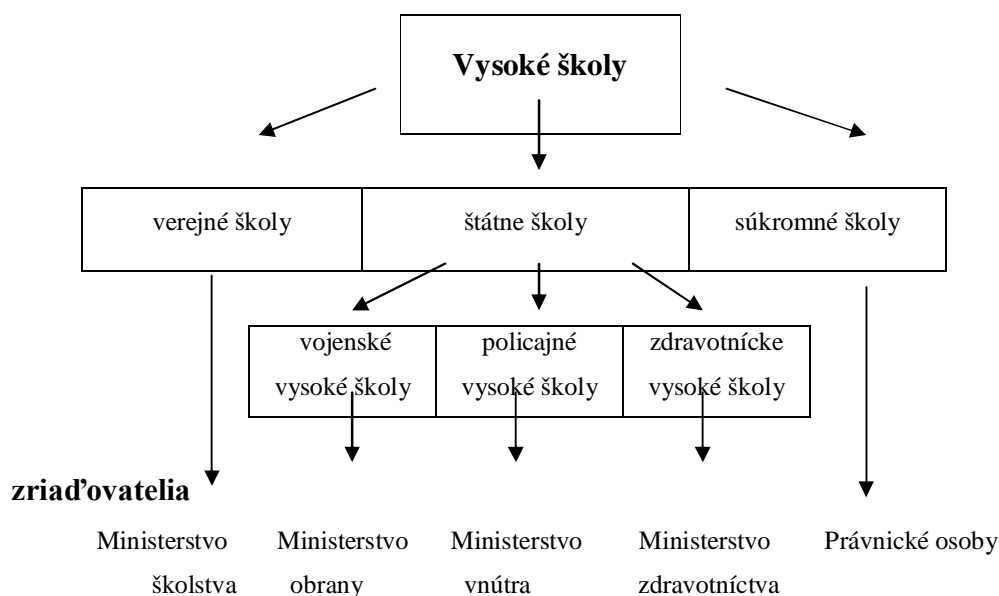


Zdroj : Vlastné spracovanie

## Vysoké školy

Základným legislatívnym pilierom upravujúcim postavenie vysokých škôl je **zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách**. Štátne, verejné a súkromné vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké inštitúcie, ktoré majú výhradné právo poskytovať vysokoškolské vzdelanie. Pri financovaní štátnych a verejných vysokých škôl majú pôsobnosť orgány štátnej správy prostredníctvom ministerstiev školstva, obrany, vnútra a zdravotníctva. Súkromné školy zriaďuje a zrušuje právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike. [25]

**Schéma č. 2.4. Rozdelenie vysokých škôl a ich zriaďovateľov.**



Zdroj : Vlastné spracovanie.

## 2.2 Športovo talentovaná mládež

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky vydalo **usmernenie (č. 151/2002-71 k starostlivosti o športovo talentovanú mládež)** k výberu a príprave športovo talentovanej mládeže v školách a občianskych združeniach pôsobiach v oblasti telesnej kultúry. Zákon definuje starostlivosť o športovo talentovanú mládež.

Dlhodobý proces prípravy mladých športovcov pre potreby športovej reprezentácie je zabezpečovaný prostredníctvom *školského systému*, na ktorý nadväzuje systém starostlivosti národných športových organizácií, stredísk športovej reprezentácie a športových klubov. V rámci školského systému sú vytvorené špecifické formy zabezpečenia na základných školách, stredných školách a v školských zariadeniach. Medzi tieto formy patria školské strediská záujmovej činnosti v športe, triedy s rozšíreným vyučovaním telesnej výchovy, športové triedy a športové školy.

**Športovo talentovanú mládež** v súčasnosti sústreďujú tieto útvary:

- **školské strediská záujmovej činnosti,**
- **športové triedy,**
- **športové školy,**
- **centrá talentovanej mládeže,**
- **a zväzové centrá prípravy mládeže. [31]**

### **2.2.1 Európsky a americký systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež**

Starostlivosť o športovo talentovanú mládež je súčasťou vrcholového športu (môže sa používať aj názov vrcholový šport mládeže). Záujem sa orientuje na talentovaných jedincov, ktorí po niekoľkoročnej príprave budú schopní podávať vrcholové športové výkony na medzinárodnej úrovni a perspektívne reprezentovať štát. Táto príprava je veľmi nákladná, preto sa nedá ponechať len v starostlivosti rodiny, keďže by boli eliminovaní talentovaní jedinci z chudobnejších vrstiev.

Ak chcú byť štáty úspešné na medzinárodnom športovom poli, musia sa aktívne podieľať o starostlivosť o talentovanú mládež. V súčasnosti to robia takmer všetky vyspelé európske krajiny. Formy podpory sú rôzne, ale zdá sa, že najefektívnejšie je zriaďovanie špeciálnych štátnych športových škôl. Tu je zabezpečená starostlivosť a rozvoj mladých talentov na najvyššej možnej úrovni.

Bývalé socialistické štáty boli v týchto otázkach najďalej. Vôbec najdokonalejší systém vznikol v bývalej NDR, kde boli vložené prostriedky využité najlepšie .

Iný prístup starostlivosti o talentovanú mládež sa uplatňuje v USA. Ich školy sú veľmi dobre vybavené športoviskami a žiaci žijú športom každodenne. Každé popoludnie zhruba až do 18 hodiny majú organizovanú športovú činnosť. Šport je tam významnou súčasťou školy a mládež, ktorá chce športovať sa uplatňuje predovšetkým v rámci školy. Na vedení športovej prípravy sa podieľajú aj učitelia „netelocvikári“, ktorí prešli ich systémom športovej prípravy.

Talenty sa v tomto systéme postupne formujú a o dráhe vrcholového športovca sa rozhoduje až po ukončení strednej školy (16-17 roční). Časť tých najlepších prechádza do univerzitného tímu, kde získavajú športové štipendiá. Tí, ktorí nejdú ďalej pokračovať v štúdiu, prechádzajú do profesionálnych športových tímov.

Ak porovnáme tieto dva systémy, tak zistíme, že ani jeden nie je dokonalý. Negatívom európskeho systému je koncentrácia verejných prostriedkov len do niekoľko stoviek jedincov, státisíce ďalších mladých potom nedostanú v športovej príprave to, čo by mohli dostať. Preto z tohto hľadiska výchovy a etiky je systém USA efektívnejší. Ten je však založený na obrovských ľudských zdrojoch a bohatstve. Je drahý a náročný na verejné financie. Komplexne vybavená škola je investične a prevádzkovo veľmi nákladná. Financované sú predovšetkým z rozpočtu obce a mesta. Bohužiaľ nie každý štát má takéto podmienky. [4]

## **2.3 Športová trieda**

### **2.3.1 Vymedzenie pojmu**

Športová trieda na základnej alebo na strednej škole je trieda určená pre športovo talentovaných žiakov, v ktorej je systematická športová príprava súčasťou vyučovania. Činnosť v športovej triede je zameraná na optimálny rozvoj pohybových predpokladov žiakov pre konkrétne športové odvetvia a zvyšovanie ich športovej výkonnosti. V športových triedach sa vyučuje podľa upraveného učebného plánu základnej alebo strednej školy. Predmet športová príprava sa ako súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu vyučuje podľa osobitných učebných osnov vypracovaných v spolupráci so športovými zväzmi v súlade so zásadami športového tréningu v priestoroch školy, alebo v prenajatých priestoroch. [31]

### 2.3.2 Zriaďovanie športových tried

Športové triedy na školách zriaďuje **riaditeľ** školy na základe predchádzajúceho súhlasu zriaďovateľa a po dohode s príslušným *telovýchovným subjektom* a po zaradení do siete *Ministerstvom školstva Slovenskej republiky*.

Športové triedy na školách sa zriaďujú pre žiakov spravidla **po ukončení štvrtého roku** povinnej školskej dochádzky. V športoch, ktoré si vyžadujú skorú špecializáciu možno zriaďovať športovú triedu od prvého roku povinnej školskej dochádzky. Športové triedy sa zriaďujú spravidla so zameraním **na kolektívne športy**. Na požadovaný počet môžu byť doplnené talentovanými žiakmi z individuálnych športov.

Na zabezpečenie činnosti športových tried uzatvárajú zriaďovateľ, telovýchovný subjekt a príslušný športový zväz **písomnú dohodu** o personálnom, materiálnom a finančnom zabezpečení ich činnosti s dobou platnosti maximálne 4 roky. [31]

### 2.3.3 Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v športových triedach

Do jednej športovej triedy sa zaraďujú žiaci jedného, alebo viacerých športových odvetví. Na vyučovanie predmetu športová príprava sa podľa príslušného učebného plánu spravidla delia na **skupiny**, ak je v nich viac ako jedno športové odvetvie. Športová príprava sa vyučuje v rozsahu **4 – 8 hodín** týždenne. [31]

### 2.3.4 Prijímanie, zaradovanie a vyradovanie žiakov

Prijímanie žiakov do športových tried sa uskutočňuje na základe splnenia podmienok stanovených riaditeľom školy. Riaditeľ školy môže vyradiť žiaka zo športovej prípravy:

1. pre neplnenie požiadaviek športovej prípravy,
2. pre neplnenie výchovno-vzdelávacích požiadaviek,
3. zo zdravotných dôvodov na návrh lekára,
4. na žiadosť zákonného zástupcu žiaka,
5. na žiadosť žiaka, so súhlasom zákonného zástupcu.

Žiak, ktorý je vyradený zo športovej prípravy nemôže pokračovať v štúdiu v športovej triede a preradí sa do inej triedy. [31]

## 2.4 Športová škola

### 2.4.1 Vymedzenie pojmu

Športová škola je stredná škola, ktorá poskytuje okrem vzdelania podľa druhu a typu školy možnosť **športovo talentovaným žiakom** v rôznych druhoch športu začať alebo pokračovať v systematickej športovej príprave, ktorá je nevyhnutná pre ich výkonnostný rast vo zvolenom športovom odvetví. Športová príprava je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Športová škola má **najmenej štyri a najviac osem** ročníkov. V športovej škole sa vyučuje podľa učebného plánu a učebných osnov, ktoré vydáva ministerstvo školstva. [31]

### 2.4.2 Zriaďovanie a organizácia športovej školy.

Športovú školu zaraďuje do siete škôl Ministerstvo školstva Slovenskej republiky na návrh zriaďovateľa. Škola zabezpečuje športovú prípravu žiakov aj **v čase mimo vyučovania** podľa osobitných učebných plánov schválených riaditeľom školy. Na zabezpečenie koordinácie výchovno-vzdelávacej činnosti a športovej prípravy žiakov riaditeľ školy zriaďuje **poradný orgán**. Členmi poradného orgánu sú zástupca riaditeľa školy pre športovú prípravu, zástupca trénerov, zástupca rodičov a zástupca telovýchovného subjektu. [31]

### 2.4.3 Výchovno-vzdelávací proces a športová príprava

Výchovno-vzdelávací proces v športových školách je realizovaný v rozsahu učebného plánu športových škôl. Riaditeľ športovej školy upraví organizáciu vyučovania s prihliadnutím na potreby športovej prípravy. Postupuje pri tom v súlade s učebnými plánmi, učebnými osnovami študijných odborov a vyučovacích predmetov a plánmi športovej prípravy.

**Športová príprava** sa zabezpečuje formou športových tréningov, sústredení a účastou na športových súťažiach. Jej súčasťou je aj *teoretická príprava, regenerácia a testovanie*. Športovej prípravy organizovanej počas hlavných školských prázdnin sa môžu zúčastniť aj novozaradení alebo novoprijatí žiaci pred nástupom do športovej školy. Žiakom športovej školy sa so súhlasom riaditeľa umožňuje účasť na športových súťažiach organizovaných telovýchovnými subjektmi. [31]



#### 2.4.4 Prijímanie, zarad'ovanie a prerad'ovanie žiakov

Okrem podmienok stanovených osobitným predpisom je pre prijatie žiaka na športovú školu rozhodujúci výsledok previerky jeho **pohybovej výkonnosti** a vyjadrenie **telovýchovného lekára**. Žiakov inej základnej alebo strednej školy možno preradiť do príslušných tried športovej školy so súhlasom zákonného zástupcu, ak spĺňajú požadované kritériá. Športová škola môže tiež určiť osobitné kritériá pre postup do vyššieho ročníka.

Riaditeľ športovej školy môže **žiaka vyradiť** zo športovej prípravy po prerokovaní s poradným orgánom a pedagogickou radou školy. Zo športovej prípravy možno žiaka vyradiť:

1. pre neplnenie požiadaviek športovej prípravy,
2. zo zdravotných dôvodov na návrh lekára,
3. na žiadosť zákonného zástupcu žiaka,
4. na žiadosť študenta, so súhlasom zákonného zástupcu.

Žiak, ktorý je vyradený zo športovej prípravy, nemôže pokračovať v štúdiu v športovej škole, je preradený do inej školy. Spôsob preradenia určujú osobitné predpisy. [31]

#### 2.4.5 Starostlivosť o žiakov

Žiakom športovej školy je poskytovaná celodenná starostlivosť počas sústreďení, ktoré sú súčasťou športovej prípravy. Športová škola zabezpečuje všetkým účastníkom bezplatné ubytovanie a stravovanie.

Výchovnú činnosť a pedagogický dozor v čase mimo vyučovania a v dňoch, v ktorých sa nevyučuje, ale prebieha športová príprava, vykonávajú vychovávatelia, a to jeden pre každú skupinu 8 až 10 žiakov prvého až druhého ročníka, alebo 11 až 15 žiakov tretieho až štvrtého ročníka osemročnej športovej školy, alebo 25 až 30 žiakov prvého až štvrtého ročníka športovej školy.

Výchovnú činnosť a pedagogický dozor v rámci športovej prípravy na sústreďeniach vykonávajú tréneri, učitelia alebo vychovávatelia aj v prípade, že počet žiakov je nižší ako je vyššie spomínané.

Zdravotná starostlivosť sa žiakom športovej školy poskytuje podľa osobitných predpisov. [31]

### 3 VZNIK A VÝVOJ FINANCOVANIA ŠPORTOVÝCH ŠKÔL A ŠPORTOVÝCH TRIED

Športové triedy a športové školy spolu so školskými strediskami záujmovej činnosti, centrami talentovanej mládeže a zväzovými centrami prípravy mládeže spadajú pod **systém štátnej starostlivosti o športovo talentovanú mládež**.

Ich financovanie sa prelína v dvoch rovinách, a to na úrovni regionálneho školstva a úrovni športovo talentovanej mládeže, ktorá spadá pod oblasť športu. Preto musíme prihliadať nielen na financovanie a zákony týkajúce sa *športovej oblasti* ale aj podliehajúce *školskému systému* v Slovenskej republike.

Činnosť športových tried a škôl vo všeobecnosti finančne zabezpečuje *zriaďovateľ*. Na ich fungovanie môžu formou darov prispievať aj iné *fyzické osoby a právnické osoby*. *Ministerstvo školstva* zo štátneho rozpočtu poskytuje osobitnú dotáciu na činnosť športových tried na základe odporúčania príslušného športového zväzu.

#### 3.1 Hlavné vývojové zmeny financovania športu

Naša spoločnosť prešla **od novembra 1989** hlbokými štrukturálnymi zmenami, ktoré sa týkajú všetkých oblastí spoločenského života. Ich podstatu tvorí budovanie demokratickej spoločnosti, prechod od centrálne riadeného hospodárstva na trhovú ekonomiku. Súčasťou tohto pohybu je aj transformácia sociálnej sféry, hlboké zmeny v duchovnej oblasti spoločnosti a v hodnotovej orientácii jednotlivých sociálnych skupín. Transformácia sa, prirodzene, dotýka aj oblasti telesnej výchovy a športu, ktorá je organickou súčasťou spoločnosti. [11]

Prvou rámcovou právnou úpravou oblasti športu v transformačnom období **z roku 1990** bol na Slovensku zákon Národnej rady SR č. **198/1990 Z. z. o telesnej kultúre**. Zákon rámcovo definoval zodpovednosť jednotlivých organizácií a štátnych orgánov. V roku 1997 bol tento zákon nahradený novým *zákonom o telesnej kultúre* č. **288/1997 Z. z.** Novinkou v

tejto stručnej právnej norme boli ustanovenia o vzdelávacích a komerčných aktivitách v oblasti športu, ako aj ustanovenia o hlavných zdrojoch financovania. [13]

Zrušením *tréningových stredísk mládeže* v prvej **polovici 90-tych** rokov prišlo k vážnemu narušeniu systému starostlivosti o športovo talentovanú mládež. Športové zväzy v tomto období nedokázali nijakým spôsobom nahradiť systém, ktorý už bol vcelku dobudovaný. [10]

Od **roku 1996** sa postupne darilo činnosť útvarov športovo-talentovanej mládeže oživovať a dokonca vznikajú nové útvary – školské športové strediská, športové triedy, športové školy a centrá talentovanej mládeže pri športových kluboch (bývalé tréningové strediská mládeže). Podarilo sa, aj keď v menšom rozsahu, udržať systém školských športových súťaží, ktoré spolu s činnosťou školských športových stredísk vytvárajú potrebnú základňu pre výber detí a mládeže do dlhodobej špecializovanej športovej prípravy. [11]

Až v roku **2001** prijatím Národného programu rozvoja športu začal štát opäť vytvárať podmienky pre športovo talentovanú mládež a v spolupráci so športovými zväzmi usmerňovať proces výberu a prípravy športovo talentovanej mládeže.

V oblasti financovania Ministerstvo školstva SR **od roku 2002** zaviedlo *systém prerozdeľovania finančných prostriedkov* zo štátneho rozpočtu, určených na túto oblasť pre športové zväzy a jednotlivé úrovne útvarov, na základe schválených kritérií, s postupným dôrazom na financovanie hlavne tzv. „**centralizovanej prípravy**“. [10]

**V súčasnosti** systém štátnej starostlivosti o športovo talentovanú mládež tvoria školské strediská záujmovej činnosti, športové triedy, športové školy, centrá talentovanej mládeže a zväzové centrá prípravy mládeže.

Aj napriek opatreniam, ktoré sa doteraz uskutočnili, nemožno dnes konštatovať, že súčasný systém práce s talentovanou mládežou je dobudovaný, zabezpečený a funkčný natoľko, že nemusíme mať obavu o budúcich nasledovníkov slovenskej športovej špičky. [31]

## 3.2 Finančné zdroje útvarov športovo-talentovanej mládeže

Finančne sa na zabezpečení činnosti útvarov športovo talentovanej mládeže podieľajú *štátna správa* ako zriaďovateľ, *ministerstvo školstva*, *rezortné strediská prípravy športovej reprezentácie*, *mestá a obce*, *športové kluby a športové zväzy a rodičia*. [10]

### 3.2.1 Ministerstvo školstva SR

Podľa **zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy** je **Ministerstvo školstva SR ústredným orgánom štátnej správy aj pre oblasť športu**, podieľa sa na tvorbe jednotnej štátnej politiky v športe, uskutočňuje túto politiku, vykonáva v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a plní ďalšie úlohy ustanovené v zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch. Ministerstvo školstva SR skúma problematiku v tejto oblasti, analyzuje dosahované výsledky, robí opatrenia na riešenie aktuálnych otázok, spracúva koncepcie rozvoja športu a riešenia jeho základných otázok. Jednou z hlavných úloh je starostlivosť o náležitú právnu úpravu športu, príprava návrhov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ďalšou významnou úlohou ministerstva, pri uskutočňovaní štátnej politiky v športe, je koordinácia a riadenie činnosti ostatných orgánov verejnej správy a iných právnických osôb za účelom dosiahnutia stanovených cieľov. Dôležitou činnosťou je spolupráca na príprave a uskutočňovaní rôznych projektov v športe. [12]

Financovanie športu prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva SR sa realizuje na základe **zákona č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre** a o zmene a doplnení **zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní** v znení neskorších predpisov.

V súlade so zásadami programového rozpočtovania sú finančné prostriedky pre oblasť športu rozpočtované v **programe 026 - Národný program rozvoja športu v SR**. [12]

### 3.2.2 Orgány verejnej správy (samosprávne kraje)

**Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky** v znení neskorších predpisov.

Tento zákon ustanovuje prechod pôsobností z ministerstiev, z krajských úradov a z okresných úradov na *obce a na vyššie územné celky*, ktorými sú podľa osobitného zákona **samosprávne kraje**. Na obce prechádzajú mnohé pôsobnosti, do ktorých sa zahrňuje aj úsek školstva. Obce a vyššie územné celky sa stávajú zriaďovateľom škôl a školských zariadení, vymenúvajú a odvolávajú riaditeľov. V ich kompetencií je zriaďovanie a zrušovanie škôl a školských zariadení a tiež zabezpečovanie potrieb vykonávania výchovno-vzdelávacieho procesu. [23]

Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Samosprávny kraj **financuje** svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Vlastné príjmy samosprávneho kraja sú v rozsahu podľa osobitných predpisov: príjmy z majetku samosprávneho kraja a z majetku štátu prenechaného samosprávnemu kraju do užívania, príjmy z miestnych daní a poplatkov, výnosy z pokút, výnosy z dobrovoľných zbierok, dobrovoľné príspevky a dary právnických osôb a fyzických osôb a iné príjmy. [24]

Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z.

Výkon samosprávnych funkcií na úseku školstva, ktorý zabezpečuje územná samospráva, tzv. **originálne kompetencie** je od 1.1.2005 financovaný z vlastných príjmov obcí, predovšetkým z výnosu dane z príjmov fyzických osôb a finančné prostriedky sú poukazované obci priamo z daňového úradu. Obec dostáva na svoju činnosť výnos dane (ažďý mesiac môže byť suma iná), kde z tejto sumy je možné použiť **40%** pre činnosť *základných umeleckých škôl, materských škôl, školských klubov detí, centier voľného času, zariadení školského stravovania pre žiakov základných škôl a deti materských škôl*. Obec môže na školstvo zo svojho rozpočtu použiť väčšiu i menšiu sumu ako je 40%, o tom rozhodujú poslanci obecného zastupiteľstva. [28]

### 3.2.3 Športové združenia

V našich podmienkach sa uplatňuje štátna podpora priamo do telovýchovných jednotiek a finančný tok pre športovo talentovanú mládež smeruje cez občianske združenia vyššieho stupňa. [4]

Zákon č. 83/1990 Z. z. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov upravuje najmä vznik, činnosť a zánik športových spolkov (športových zväzov, športových asociácií, športových klubov, atď.). [19]

Medzi hlavné slovenské športové združenia patria: *Slovenské združenie telesnej kultúry, Asociácia športu pre všetkých, Asociácia telovýchovných jednôt a klubov, Konfederácia športových zväzov, Kresťanská športová únia, Slovenská asociácia športu na školách, Slovenský olympijský výbor, Slovenský paraolympijský výbor, Slovenská únia športu a Združenie technických a športových činností*. Sú to mimovládne športové organizácie, ktoré zastrešujú všetky športové federácie, zväzy a kluby na Slovensku. [8]

### 3.3 Priama a nepriama podpora štátu pre poskytovanie finančných prostriedkov na šport

Súbor ekonomických opatrení je smerovaný na 2 formy podpory športu tzv. **priamu a nepriamu**, ktorých cieľom je zabezpečiť plynulé financovanie všetkých úloh športu s garanciou dosiahnutia porovnateľného objemu finančných prostriedkov Slovenska s krajinami EÚ.

Opatrenia v oblasti priamej podpory sa realizujú v troch základných formách – v rámci odvetvového financovania, účelového financovania a programového financovania. Opatrenia v oblasti nepriamej podpory sú zamerané na vytvorenie adekvátnych legislatívnych podmienok pre rozvoj športu, smerujúcich k riešeniu ekonomického zabezpečenia športu cestou prispôsobenia platných legislatívnych noriem, normám vyspelých krajín.

K zabezpečeniu objektívneho a efektívneho prerozdelenia finančných prostriedkov bola zriadená Koordinačná rada pre šport (v súčasnosti Rada ministra školstva pre šport) ako poradný orgán ministra školstva SR a odborné komisie, ktoré predkladajú návrhy financovania

jednotlivých oblastí športu (ekonomická, investičná, vrcholového športu, športu pre všetkých, talentovanej mládeže a medzinárodná). V týchto poradných orgánoch je majoritné zastúpenie športových občianskych združení. [14]

#### **Opatrenia v oblasti priamej podpory sa týkajú :**

**a) Štátneho rozpočtu**, v rámci ktorého je v Národnom programe rozvoja športu v SR pre Ministerstvo školstva uložená úloha každoročne v rokoch 2002 – 2010 vyčleniť v rozpočte kapitoly Ministerstva školstva SR na príslušný kalendárny rok účelovo určené finančné prostriedky na NPRŠ s nasledovnými podprogramami:

- Šport pre všetkých,
- Štátna športová reprezentácia,
- Športovo talentovaná mládež,
- Podpora telovýchovných a športových občianskych združení,
- Medzinárodná spolupráca.

**b) Výťažkov z lotérií a iných podobných hier** - opatrenie je určené pre Ministerstvo financií SR na roky 2002 – 2010, v súlade so zákonom č. 194/1990 Z. z. *o lotériách a iných podobných hrách* v znení neskorších predpisov, použiť na podporu športu **50 %** zo všetkých výťažkov z lotérií (nielen z číselných, ale aj zo stieracích žrebov, z rôznych automatov či kasín) a zjednodušiť systém poukazovania prostriedkov. [14]

#### **Opatrenia v oblasti nepriamej podpory**

Sú zamerané na vytvorenie adekvátnych legislatívnych podmienok pre rozvoj športu, porovnateľných s krajinami EÚ, najmä v oblasti daní, sponzoringu, reklamy, darov a profesionalizmu v športe. [14]

### **3.4 Zákon o organizácii a podpore športu**

Veľmi dôležitým a významným krokom pre uskutočnenie zmien v oblasti športu bolo prijatie zákona č. 300/2008 Z. z. *o organizácii a podpore športu* a o zmene a doplnení

niektorých zákonov. Cieľom tohto zákona bolo definovať úlohy štátu, základné priority jeho podpory, úlohy ďalších právnických osôb, predovšetkým národných športových zväzov, zaoberá sa financovaním športu, určuje informačné povinnosti subjektov pôsobiacich v športe, rieši dopingovú problematiku a rozhodovanie sporov v športových súťažiach. [29]

V súlade s týmto zákonom a závermi národnej konferencie o športe s názvom „*Ako ďalej, slovenský vrcholový šport?*“, konanej **5. – 7. novembra 2008** v Starom Smokovci, Sekcia štátnej starostlivosti o šport pripravila od roku 2009 aj zmeny v oblasti financovania športu a poskytovania dotácií na jednotlivé projekty.

Podľa tohto zákona Ministerstvo školstva SR poskytuje dotácie na:

- a) zabezpečenie športovej reprezentácie, na starostlivosť o športové talenty a na ich zdravotnú starostlivosť,**

***Projekt podpory talentovanej mládeže***

- podpora mladých talentovaných športovcov individuálna alebo prostredníctvom športových tried, športových škôl, centier talentovanej mládeže a športových klubov, so zámerom budúcej úspešnej športovej reprezentácie na olympijských hrách mládeže, európskych olympijských festivaloch mládeže, majstrovstvách sveta a majstrovstvách Európy v juniorských a seniorských kategóriách a olympijských hrách,
- percentuálna alokácia z prostriedkov navrhovaných v rozpočte sekcie štátnej starostlivosti o šport v roku 2009: **17,50 %**

- b) zabezpečenie organizovania športových súťaží a športových podujatí,**

- c) zabezpečenie športovania detí mimo školského vyučovania,**

- d) financovanie športovej infraštruktúry osobitného významu,**

***Projekt budovania športovej infraštruktúry škôl***

- vytvorenie podmienok pre zabezpečenie základnej športovej prípravy na športových školách, prípadne školách so športovými triedami,



- percentuálna alokácia z prostriedkov navrhovaných v rozpočte sekcie štátnej starostlivosti o šport v roku 2009: **0 %**, **na projekt by mali byť využité prostriedky obcí, samosprávnych krajov, Európskej únie (ktoré sú v rozpočte Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR) a pod.**

e) **vzdelávanie odborníkov v športe,**

f) **preventívne opatrenia v boji proti dopingu v športe.** [29]

Na financovaní niektorých **projektov** sa okrem Ministerstva školstva SR podieľajú štátne orgány, samosprávne kraje a obce, národné športové zväzy a športové kluby, ako aj iné fyzické osoby a právnické osoby. **Zdrojom financovania môže byť rozpočet verejnej správy, vlastné prostriedky národných športových zväzov a športových klubov a vlastné prostriedky iných fyzických osôb a právnických osôb.**

Finančné prostriedky sa zo štátneho rozpočtu poskytujú predovšetkým formou dotácií. V prípade poskytnutia dotácie formou kapitálového transferu v sume vyššej ako 3 319 391,89 eur na konkrétny projekt, poskytnutie finančných prostriedkov bude predmetom rokovania vlády SR. [12]

### **3.5 Národný program rozvoja športu**

Národný program rozvoja športu v SR je realizovaný ako **spoločný program** všetkých subjektov *telovýchovného a športového hnutia, ústredných orgánov štátnej správy, mimovládnych organizácií, športových občianskych združení, orgánov regionálnej štátnej správy i samosprávnych orgánov.* [12]

Vo februári roku 2001 prerokovala vláda Slovenskej republiky materiál „Analýza a návrh systému financovania športu“, ktorý podrobne analyzoval vývoj i súčasný stav v oblasti financovania športu na Slovensku.

Na základe toho Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pripravilo „Národný program rozvoja športu“, ktorý predpokladá **jeho realizáciu v rokoch 2001 – 2010.** Tento

materiál bol vypracovaný v súlade so závermi a prijatými rezolúciami IX. Konferencie ministrov zodpovedných za šport, ktorá sa konala v dňoch **30. – 31. mája 2000** v Bratislave, s hlavnou myšlienkou „*Čistý a zdravý šport pre tretie tisícročie*“. Prioritou národného programu rozvoja športu je zjednotiť športové hnutie na Slovensku pri riešení aktuálnych problémov a hľadať ich spoločné východiská.

Národný program rozvoja športu je zameraný na riešenie širokej škály oblastí, a to: školskou telesnou výchovou, športom pre všetkých, výkonnostným športom, vrcholovým športom a štátnou športovou reprezentáciou, športovo talentovanou mládežou, ekonomikou, financovaním a legislatívou, materiálno-technickým zabezpečením, a ďalšími prierezovými oblasťami športu. [11]

Finančné prostriedky pre oblasť športu, do ktorých spadajú aj športové školy a triedy, sú rozpočtované **v programe 026 - Národný program rozvoja športu v SR.**

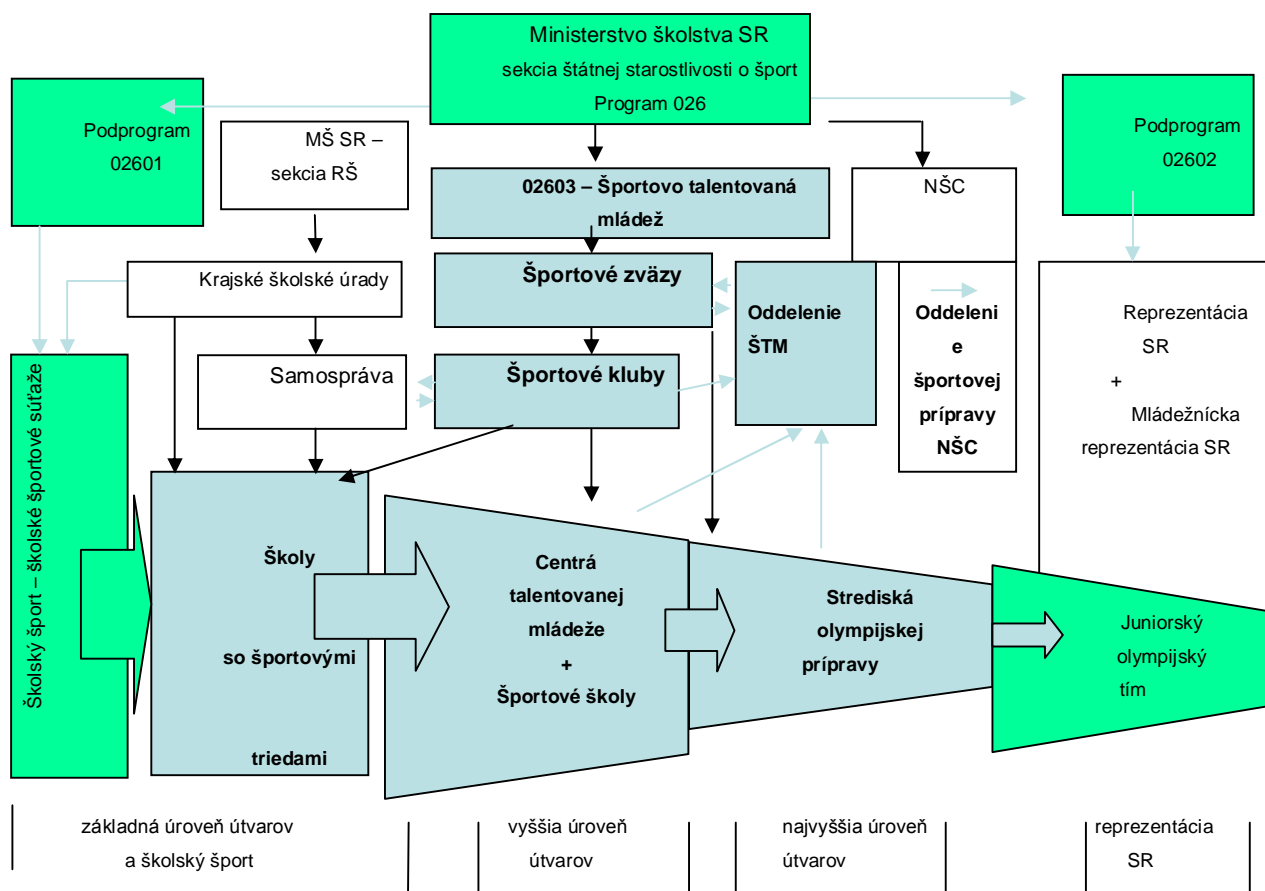
Ten sa ďalej člení na 5 základných **podprogramov**:

1. podprogram 02601 - šport na školách a rekreačný šport,
2. podprogram 02602 - štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví,
3. podprogram 02603 - športovo talentovaná mládež,
4. podprogram 02604 - materiálno-technický rozvoj športu (kapitálové výdavky),
5. podprogram 02605 - koordinácia projektov, prierezové činnosti a podpora priamo riadených organizácií.

Schválené dotácie **na rok 2009** pre **športovo talentovanú mládež** v rámci **podprogramu 02603**, ktorý v sebe zahŕňa - *Športová príprava talentovanej mládeže a Súťaže olympijských nádejí* boli **6 605 100 eur**. [12]

Schéma č 3.1. znázorňuje celý systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež vrátane Národného programu rozvoja športu a jeho podprogramov. Zobrazuje hierarchiu jednotlivých útvarov a tiež ich úrovně od základnej, ktorú tvorí školský šport a športové školy so športovými triedami, až po najvyššiu úroveň, ktorá vyúsťuje až do reprezentácie slovenskej republiky.

*Schéma č. 3.1. Systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež.*



Zdroj: [10]

### 3.6 Zdroje financovania regionálneho školstva

Neoddeliteľnou súčasťou financovania športovo talentovanej mládeže sú aj zmeny, ktoré sa uskutočňujú v regionálnom školstve. Jedným prvkom týchto dôležitých zmien bolo zavedenie *nového systému financovania regionálneho školstva*, ktorý sa začal uplatňovať na základe **zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení**. Ide o zásadnú zmenu, ktorá je postavená na **normatívnom princípe**, tzn. školy sú financované podľa počtu žiakov.

Prínosom zákona je *motivácia na vyššiu efektívnosť pri využívaní finančných prostriedkov* na regionálne školstvo prostredníctvom financovania na žiaka a vytvorenie

*konkurenčného prostredia*, čím by sa zo vzťahov medzi odberateľmi a dodávateľmi vzdelávacích služieb postupne odbúraval deformácie spôsobené centralistickým systémom riadenia školstva, čiže zmeniť centralizovaný systém financovania na dvojstupňový decentralizovaný systém. [7]

V zmysle zákona č. **596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve** a o zmene a doplnení niektorých zákonov **Krajský školský úrad** plní úlohy v oblasti financovania škôl a školských zariadení. Zároveň kontroluje efektívnosť využívania finančných prostriedkov pridelených školám a školským zariadeniam.

Úrad je priamo riadený Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a spolupracuje so zriaďovateľmi škôl a školských zariadení, úradmi miestnej štátnej správy a samosprávy a inými inštitúciami. [26]

Ďalším dôležitým prvkom reformy vo financovaní je **viac zdrojové (multizdrojové) financovanie regionálneho školstva**, tzn., že školy môžu byť financované aj z iných ako hlavných zdrojov. Z toho dôvodu popri tradičnom zdroji, ktorým je štátny rozpočet, vstupujú do hry i finančné zdroje pochádzajúce z krajov, obcí, podnikateľskej sféry, občianskych združení a pod. Viac zdrojové financovanie je orientované na dôsledné využitie viacerých skupín investorov v rámci financovania výchovno-vzdelávacieho procesu. [6]

**Hlavným zdrojom financovania** škôl a školských zariadení sú:

- a) *prostriedky zo štátneho rozpočtu* poskytované prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MŠ SR v rámci **prenesených kompetencií**,
- b) *prostriedky poskytnuté podielovo z výnosu dane z príjmov fyzických osôb* v rámci **originálnych kompetencií**.

Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu školy a školské zariadenia používajú na financovanie výchovno-vzdelávacieho procesu a prevádzky, rozvoja a riešenia havarijných situácií.

**Ďalšími zdrojmi financovania** sú:

- a) *prostriedky z rozpočtov obcí a samosprávnych krajov*,

- b) zisk z podnikateľskej činnosti,*
- c) prostriedky za prenájom priestorov,*
- d) príspevky od žiakov a rodičov,*
- e) príspevky a dary od fyzických a právnických osôb,*
- f) 2 % dane z príjmu,*
- g) iné zdroje.*

Tieto zdroje používajú ako doplnkový zdroj na financovanie rozvoja, skvalitňovania činnosti výchovno-vzdelávacieho procesu, prevádzky a riešenia havarijných situácií. [27]

## 4 SYSTÉM ŠPORTOVÝCH ŠKÔL A ŠPORTOVÝCH TRIED

Veľký význam pre rozvoj výkonnostného športu mládeže malo zakladanie športových tried mládeže, školských športových stredísk. K tomuto významne prispel výskum FTVŠ UK v Bratislave na experimentálnych školách z roku 1964 v Prahe, Brne, Zlíne, Bratislave a Piešťanoch so športovými triedami, ktorý bol ukončený v roku 1971. Následne nato v školskom roku 1972/1973 vzniklo na školách SSR 24 športových tried (najväčšie zastúpenie v atletike - 6) a školských športových stredísk (prevládalo lyžovanie - 18). Na konci roku 1977 bolo v SSR až 109 športových tried s 3 100 žiakmi v siedmych športových odvetviach a 186 školských športových stredísk so 7 500 žiakmi. [5]

### 4.1 Športové školy a športové triedy

V minulom školskom roku, t.j. rok 2008/2009, vykazovalo činnosť v Slovenskej republike spolu **684 športových tried na 177 školách**, z ktorých bolo

- 133 základných škôl so športovými triedami,
- 32 stredných škôl a
- 12 gymnázií.

Najväčší počet škôl so športovými triedami pôsobil na území *Prešovského kraja* (35), naopak najmenší v *Trnavskom kraji* (16). Rovnaká situácia bola zaznamenaná aj v prípade športových tried, kde bolo 117 tried v Prešovskom a 65 v Trnavskom kraji.

Ak porovnáme situáciu s predchádzajúcim rokom, môžeme konštatovať nárast škôl venujúcich sa športovo talentovanej mládeži o 10, v prípade počtu športových tried sa jedná o nárast 9-tich tried. V prípade škôl sa jednalo o najväčší nárast v Trnavskom a Banskobystrickom kraji (nárast o 3 a 4 školy).

Najvýraznejší medziročný rozdiel v porovnávaní počtu škôl bol zaznamenaný práve v Košickom kraji (-8 tried). Naopak k najvyššiemu nárastu športových tried došlo v školskom roku 2008/2009 v Trnavskom (+13) a Banskobystrickom kraji (+9).

Tabuľky číslo 4.1. a 4.2. ukazujú presný prehľad športových škôl a športových tried v rámci jednotlivých krajov a druhov škôl. V zozname príloh (*Príloha č.1*) môžeme nájsť

mapu Slovenskej republiky, ktorá vykresľuje školy so športovými triedami podľa výskytu v každom okrese.

*Tabuľka č. 4.1. Školy so športovými triedami v jednotlivých krajoch v školskom roku 2008/2009.*

Kraj	spolu	ZŠ so športovými triedami	SŠ so športovými triedami	Športové gymnáziá
Bratislavský	19	12	5	2
Trnavský	16	9	5	2
Trenčiansky	24	20	2	2
Nitriansky	19	17	1	1
Žilinský	20	18	1	1
Banskobystrický	23	14	8	1
Prešovský	35	27	7	1
Košický	21	16	3	2
<b>SR spolu</b>	<b>177</b>	<b>133</b>	<b>32</b>	<b>12</b>

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

*Tabuľka č. 4.2. Športové triedy v jednotlivých krajoch v školskom roku 2008/2009.*

Kraj	spolu	ZŠ so športovými triedami	SŠ so športovými triedami	Športové gymnáziá
Bratislavský	76	42	16	18
Trnavský	65	40	9	16
Trenčiansky	115	83	8	24
Nitriansky	72	59	1	12
Žilinský	68	56	3	9
Banskobystrický	94,5	53,5	29	12
Prešovský	117	91,5	22,5	3
Košický	76,5	49,5	2	25
<b>SR spolu</b>	<b>684</b>	<b>474,5</b>	<b>90,5</b>	<b>119</b>

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

## 4.2 Žiaci športových tried a ich športy

V Slovenskej republike je registrovaných **106 športov** podľa národných športových federácií. Z nich je zastúpených v športových triedach, školách a gymnáziách len **29 športov**.

#### 4.2.1 Žiaci základných škôl so športovými triedami

Vývoj počtu žiakov v športových triedach základných škôl má z roka na rok klesajúci charakter. Iná situácia nebola ani v školskom roku 2008/2009, kedy bol zaznamenaný doteraz najnižší počet žiakov základných škôl so športovými triedami od roku 2000. Tento počet klesol oproti predchádzajúcemu roku o 420 žiakov.

V školskom roku 2008/2009 navštevovalo športové triedy spolu **10 074 žiakov v 133 základných školách**, z toho 2 344 dievčat (23 %).

Nasledujúca tabuľka č. 4.3. porovnáva počet žiakov a počet tried základných škôl s bežnými a športovými triedami na celom Slovensku. Udáva tiež percentuálny podiel zastúpenia športových tried z celkového počtu základných tried v republike.

**Tabuľka č. 4.3. Bežné základné triedy, športové triedy a ich počty žiakov.**

typ triedy	počet žiakov	počet tried
bežné základné triedy	461 715	23 556
športové triedy	10 074	474,5
percentá	2,2 %	2 %

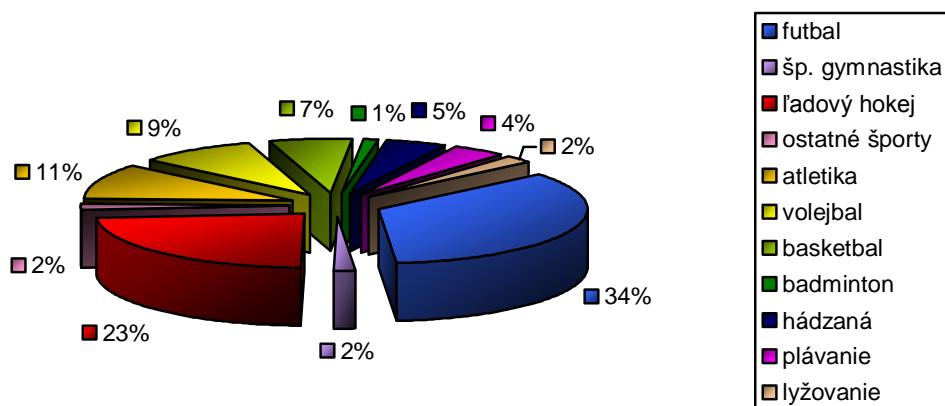
Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané zo ŠR školstva SR 2008/2009 [9]

Športové triedy sa zriaďujú spravidla so zameraním **na kolektívne športy**, preto aj najobľúbenejším športom pre žiakov ZŠ so športovými triedami bol *futbal*, ktorému sa venovalo 3 484 žiakov, čo predstavovalo až 36,5 % podiel z ich celkového počtu. So značným odstupom nasledoval *ľadový hokej* 2 330 žiakov (23 %). Približne rovnakej popularity bola *atletika* 1 072 žiakov (11,0 %). Vyhľadávaný bol aj *volejbal* 901 žiakov, *basketbal* 652 žiakov, *hádzaná* 461 žiakov a *plávanie* 437 žiakov.

Graf č. 4.1. rozdeľuje žiakov základných škôl so športovými triedami podľa športov, ktoré mali najväčšie zastúpenie v školskom roku 2008/2009. V *Prílohe č. 2* nájdeme presný rozpis všetkých športov rozdelených podľa krajov a tiež podľa zastúpenia dievčatami a chlapcami.



**Graf č. 4.1. Rozdelenie žiakov ZŠ podľa druhov športu.**



Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané z Úipš [15]

#### 4.2.2 Žiaci stredných škôl v športových triedach

V školskom roku 2008/2009 pôsobilo na území SR spolu **32 stredných škôl**, v ktorých **1986 žiakov** navštevovalo športové triedy. Nasledujúca tabuľka porovnáva počet žiakov a počet stredných škôl (stredné odborné školy a učilištia) so športovými školami na celom Slovensku a percentuálny podiel zastúpenia športových škôl z celkového počtu stredných škôl v republike.

**Tabuľka č. 4.4. Stredné školy, športové školy a ich počty žiakov.**

typ školy	počet žiakov	počet škôl
stredné odborné školy a učilištia	263 701	763
športové školy	1986	32
<b>percentá</b>	0,75 %	4,1 %

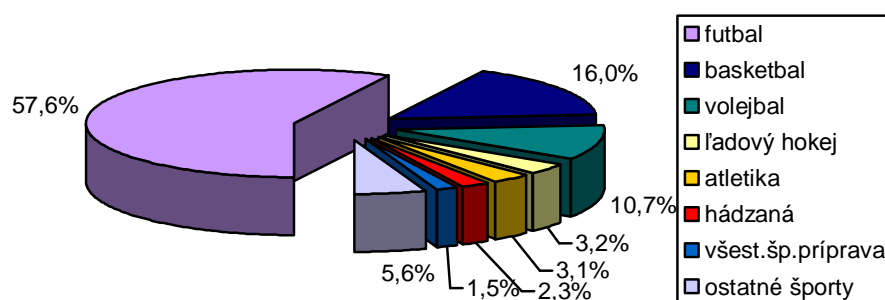
Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané zo ŠR školstva SR 2008/2009 [9]

Najpopulárnejším športom bol aj na stredných školách jednoznačne *futbal*, ktorému sa venovalo až 1 143 žiakov, čo predstavuje 57,6 % z celkového počtu športov. Druhým

najvyhládavanejším športom bol s výrazným odstupom *basketbal*, ktorému sa venovalo 318 žiakov 16 %. V prípade dievčat basketbal predstavoval pre nich suverénne najpopulárnejší šport, venovalo sa mu 35 dievčat. Na tretie miesto bol podľa údajov zaradený *volejbal* s počtom 213 žiakov.

Podrobnejší prehľad najvyhládavanejších športov v športových triedach SŠ prináša graf č. 4.2., ktorý rozdeľuje žiakov základných tried so športovými triedami podľa športov, ktoré mali najväčšie zastúpenie v školskom roku 2008/2009. *Príloha č. 3* rozdeľuje chlapcov a dievčatá podľa všetkých športov zastúpených na stredných školách rozdelených podľa krajov.

**Graf č. 4.2. Rozloženie žiakov SŠ podľa druhov športu.**



Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané z Úipš [15]

#### 4.2.3 Žiaci športových gymnázií

Vývoj počtu športových gymnázií má za posledné dva roky stúpajúci charakter. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo **12 športových gymnázií** spolu **3 623 žiakov**, z ktorých bolo 930 dievčat. Pri porovnaní s predchádzajúcimi rokmi dosiahli spolu so školským rokom 2007/2008 najvyššiu hodnotu v počte škôl od roku 2000. Počet žiakov v tomto školskom roku predstavuje taktiež maximum, ktoré bolo zaznamenané od roku 2002.

Nasledujúca tabuľka porovnáva počet žiakov a počet bežných gymnázií so športovými gymnáziami na celom Slovensku. Udáva tiež percentuálny podiel zastúpenia športových gymnázií z celkového počtu bežných gymnázií v republike.

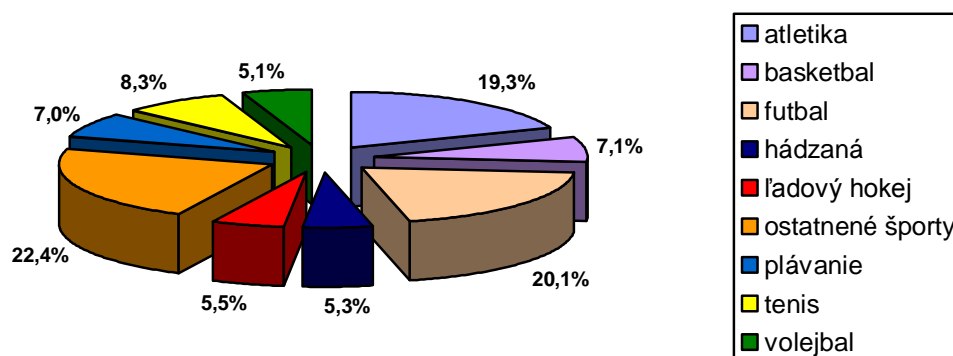
**Tabuľka č. 4.5. Bežné gymnáziá, športové gymnáziá a ich počty žiakov.**

typ školy	počet žiakov	počet škôl
bežné gymnáziá	99 537	251
športové gymnáziá	3 623	12
<b>percentá</b>	3,64 %	4,78 %

Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané z Úipš [15]

K najviac navštevovaným športom u žiakov športových gymnázií patrí *futbal*, ktorému sa venovalo 731 žiakov, čo predstavovalo 20,1 % z ich celkového počtu. Druhým najfrekventovanejším športom bola *atletika* 700 žiakov 19,3 % a na tretie miesto bol zaradený *tenis* s počtom 301 žiakov 8,3 %. S výrazným odstupom nasledoval *basketbal* (257), *plávanie* (254), *ľadový hokej* (198), *hádzaná* (192) a *volejbal* (187). Názorný prehľad podielov najfrekventovanejších športov prináša graf č. 4.3. *Príloha č. 4* uvádza tabuľku všetkých športov na športových gymnáziách v školskom roku 2008/2009 rozdelených podľa krajov a podľa zastúpenia dievčatami a chlapcami.

**Graf č. 4.3. Rozdelenie žiakov ŠG podľa druhov športu.**



Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané z Úipš [15]

## 4.3 Tréneri a kvalifikácia

### 4.3.1 Personálne zabezpečenie športových tried

Športovú prípravu žiakov **športových tried** zabezpečujú:

a) pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy, s trénerskou kvalifikáciou I. triedy v príslušnom športovom odvetví.

b) tréner s odbornou pedagogickou spôsobilosťou a s trénerskou kvalifikáciou min. II. triedy, alebo úplným stredným vzdelaním a trénerskou kvalifikáciou I. triedy v príslušnom športovom odvetví, ktorých kvalifikačné predpoklady určujú osobitné predpisy.

Presný rozpis trénerov základných škôl so športovými triedami môžeme nájsť v tabuľke č. 4.6., kde sú tréneri zaradení podľa stupňa kvalifikácie (diplomovaní, I.- III. triedy, bez kvalifikácie) a druhu športu.

*Tabuľka č. 4.6. Tréneri základných škôl so športovými triedami rozdelení podľa druhu športu a kvalifikácie.*

Druh športu	Počet trénerov celkom	v tom tréneri				
		diplomovaní	I. trieda	II. Trieda	III. Trieda	bez kvalifikácie
atletika	13	3	7	1	0	2
badminton	1	0	1	0	0	0
basketbal	28	7	11	8	1	1
biatlon	1	0	1	0	0	0
futbal	115	20	48	36	10	1
hádzaná	15	4	8	1	2	0
iné	3	2	0	1	0	0
ľadový hokej	80	27	37	14	2	0
lyžovanie	7	1	3	1	1	1
plávanie	9	1	5	3	0	0
stolný tenis	3	1	1	1	0	0
športová gymnastika	3	1	1	0	1	0
športová strelba	1	0	1	0	0	0
tenis	3	1	1	1	0	0
volejbal	30	7	9	8	4	2
všestranná športová príprava	3	0	3	0	0	0
zápasenie	2	1	0	0	1	0
<b>Spolu</b>	<b>317</b>	<b>76</b>	<b>137</b>	<b>75</b>	<b>22</b>	<b>7</b>

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

#### 4.3.2 Personálne zabezpečenie športových škôl

Zriaďovateľ vymenúva riaditeľa športovej školy, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa osobitných predpisov a má spravidla **päťročnú prax v oblasti športu**.

V športovej škole sa ustanovuje zástupca riaditeľa pre *športovú prípravu*, zástupca riaditeľa pre *pedagogickú činnosť*, zástupca riaditeľa pre *ekonomiku* a zástupca riaditeľa pre *výchovu* mimo vyučovania, ak je súčasťou školy aj domov mládeže. Funkciu zástupcu riaditeľa pre športovú prípravu môže vykonávať iba zamestnanec s pedagogickou odbornou spôsobilosťou a trénerskou kvalifikáciou I. triedy.

Na určenie **miery vyučovacej povinnosti** riaditeľa a zástupcov pre športovú prípravu a vyučovanie sa počíta 24 vyučovacích hodín týždenne na jednu triedu. Pre určenie vyučovacích hodín a počtu tried sa hodina športovej prípravy považuje za vyučovaciu hodinu.

**Trénerom** športovej školy môže byť iba zamestnanec s pedagogickou odbornou spôsobilosťou v študijnom odbore telesná výchova a šport, absolvent odboru učiteľstva s aprobáciou telesná výchova a trénerskou kvalifikáciou min. II. triedy príslušného športového odvetvia. Výnimočne môže byť trénerom školy absolvent trojročnej trénerskej školy s kvalifikáciou trénera I. triedy v príslušnom športovom odvetví. [10]

Tabuľky č. 4.7 a č. 4.8. rozdeľujú trénerov stredných škôl so športovými triedami a športových gymnázií podľa jednotlivých športov a druhu kvalifikácie. Potešujúci je vysoký stav diplomovaných trénerov a naopak takmer nulový trénerov bez kvalifikácie.

**Tabuľka č. 4.7. Tréneri stredných škôl so športovými triedami rozdelení podľa druhu športu a kvalifikácie.**

Druh športu	Počet trénerov celkom	v tom tréneri				
		diplomovaní	I. trieda	II. Trieda	III. Trieda	bez kvalifikácie
atletika	3	2	1	0	0	0
basketbal	6	2	3	1	0	0
biatlon	2	2	0	0	0	0
futbal	21	12	8	1	0	0
hádzaná	2	2	0	0	0	0
iné	5	3	0	2	0	0
ľadový hokej	3	1	1	1	0	0
volejbal	11	5	4	1	1	0
všestraná športová príprava	2	0	0	0	2	0
<b>Spolu</b>	<b>55</b>	<b>29</b>	<b>17</b>	<b>6</b>	<b>3</b>	<b>0</b>

**Tabuľka č. 4.8. Tréneri športových gymnázií so športovými triedami rozdelení podľa druhu športu a kvalifikácie.**

Druh športu	Počet trénerov celkom	v tom tréneri				
		diplomovaní	I. trieda	II. Trieda	III. Trieda	bez kvalifikácie
atletika	41	13	16	0	12	0
badminton	2	2	0	0	0	0
basketbal	10	4	6	0	0	0
cyklistika	4	2	2	0	0	0
futbal	37	9	17	8	3	0
hádzaná	10	3	7	0	0	0
iné	14	5	7	0	1	1
judo	2	0	0	0	2	0
kanoistika	3	0	1	0	2	0
karate	11	6	5	0	0	0
krasokorčuľovanie	3	2	0	1	0	0
ľadový hokej	12	7	4	0	1	0
lyžovanie	6	3	2	1	0	0
plávanie	15	5	6	0	4	0
stolný tenis	6	2	4	0	0	0
športová gymnastika	8	4	1	0	3	0
športová strelba	4	3	1	0	0	0
tenis	19	7	8	3	1	0
triatlon	1	1	0	0	0	0
vodné pólo	3	1	2	0	0	0
volejbal	11	9	2	0	0	0
všestranná športová príprava	1	0	0	0	1	0
vzpieranie	3	3	0	0	0	0
zápasenie	8	3	0	0	5	0
<b>Spolu</b>	<b>234</b>	<b>94</b>	<b>91</b>	<b>13</b>	<b>35</b>	<b>1</b>

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

## 5 ANALÝZA TOKU FINANCIÍ K ŠPORTOVÉMU GYMNAZIU V ŽILINE

Analýzu realizovaných finančných tokov k Športovému gymnáziu v Žiline som uskutočnila prostredníctvom osobných stretnutí a rozhovorov s vedúcou ekonomického úseku pani Renátou Orješkovou, ktorá mi poskytla podrobné informácie o financiách školy z výkazov o hospodárení a iné informácie týkajúce sa Športového gymnázia, resp. Spojenej školy. Analýza ďalej pozostáva z výskumu uskutočneného u žiakov na Športovom gymnáziu.

### 5.1 Charakteristika Športového gymnázia v Žilina

Športové gymnázium vzniklo v roku 2001 a podnet na jeho založenie vyšiel z potrieb športových klubov, ktorým sa 14-15 ročné talenty niekde strácali. Už predtým sa futbalisti a hokejisti učili v študijných odboroch Stredného odborného učilišťa stavebného, ale pre žiakov základných škôl s lepšími vyučovacími výsledkami nebola v Žilinskom kraji možnosť skĺbenia vzdelávania a športu.

Od 01.09.2008 sa stalo Športové gymnázium jednou z organizačných zložiek **Spojenej školy**, pod ktorú patrí spolu so Strednou odbornou školou. Súčasťou Spojenej školy je školský internát a školská jedáleň.

V školskom roku 2008/2009 navštevovalo športové gymnázium 194 žiakov v štyroch ročníkoch, v ktorých sú v každom dve triedy zhruba po 25 žiakov na jednu triedu.

Zriaďovateľom Športového gymnázia je Žilinský samosprávny kraj.

#### 5.1.1 Športovci a športy na škole

Študenti gymnázia, ktorí už absolvovali alebo práve absolvujú štúdium na škole sú úspešní športovci, reprezentanti a majstri Slovenskej republiky, majstri Európy a sveta. Nezanedbateľný je aj úspech žiakov - športovcov v športových súťažiach okresného,

krajského, slovenského a aj medzinárodného charakteru. Vďaka ich umiestneniam na popredných miestach sa športové gymnázium stalo v rokoch 2005 a 2006 **športovou školou roka**.

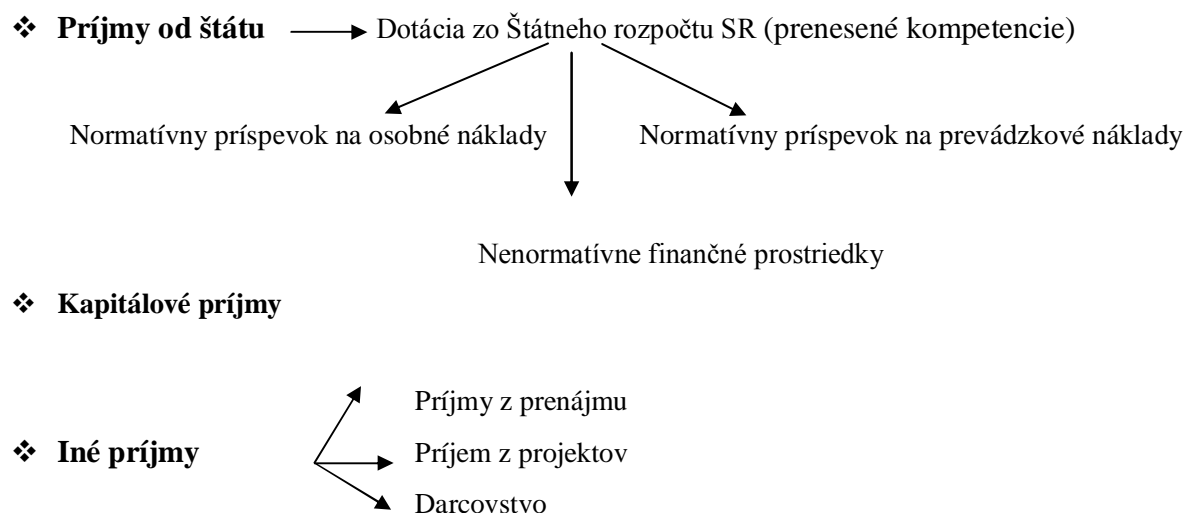
Na škole sa žiaci venujú **16-tim športom**, čo tvorí 64% z celkového počtu športov prevádzkovaných v športových triedach na Slovensku. K hlavným športovým odvetviam futbal a hokej, pribudli ďalšie, a to basketbal, volejbal, kanoistika, plávanie, karate, judo, atletika, športová gymnastika- fitness, cyklistika, tenis, stolný tenis, zjazdové lyžovanie, motorizmus a lukostreľba.

Škola má vlastnú športovú halu, gymnastickú telocvičňu, posilňovňu a futbalové miniihrisko.

## 5.2 Analýza toku financií gymnázia za rok 2008

Keďže do 31.8. 2008 Športové gymnázium hospodáril samostatne a od 1.9.2008 sa jeho hospodárenie včlenilo do Spojenej školy, preto po jej vzniku nie je možné vyčleniť financie samostatne len pre Športové gymnázium, ale sú uvádzané spolu so Strednou odbornou školou drevárskou. Tok financií možno rozdeliť podľa schémy č. 5.1.

*Schéma č. 5.1. Sústava príjmov gymnázia za rok 2008.*



Zdroj: Vlastné spracovanie



### 5.2.1 Dotácia zo štátneho rozpočtu v rámci prenesených kompetencií

Vzhľadom k tomu, že gymnázium je v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, postupuje podľa stanovenej rozpočtovej klasifikácie, využíva len tie finančné položky, ktoré jej ŽSK určí a so všetkými finančnými podnetmi, návrhmi, nezrovnalosťami a žiadosťami oslovuje oddelenie ekonomických činností ŽSK.

ŽSK vykonáva škole rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu, ktorým stanovuje objem finančných prostriedkov na mzdy, odvody do poisťovní, tovary a služby, bežný transfer.

Prideľovanie štátnych finančných prostriedkov gymnáziu v rámci prenesených kompetencií sa na začiatku tohto procesu vykonáva na základe **EDUZBER**.

Tento zber údajov o aktuálnom počte žiakov navštevujúcich gymnázium v príslušnom školskom roku je škola povinná vždy k 15. septembru príslušného kalendárneho roka vykonať a poskytnúť z neho údaje svojmu zriaďovateľovi, t.j. ŽSK, ktorý ich sprostredkuje Ministerstvu školstva SR.

Ministerstvo na základe získaných údajov vykoná **normatívny nápočet na aktuálny stav žiakov**. Zostavený rozpis finančných prostriedkov na kalendárny rok z kapitoly ministerstva školstva zasiela ministerstvo Žilinskému samosprávnemu kraju.

ŽSK oznámi v zákonom uvedenej lehote **výšku normatívnych príspevkov**, ako aj **úpravu výšky normatívnych príspevkov** vychádzajúcu z rozdielu medzi normatívnymi príspevkami určenými zo skutočných a očakávaných počtov žiakov.

Keďže ŽSK je zriaďovateľom gymnázia, rozpíše finančné prostriedky na kalendárny rok podľa nariadenia vlády SR vo výške minimálne 85 % mzdového normatívu a 80 % prevádzkového normatívu na každého žiaka. Zvyšných 20 % z PM a 15 % z MN má ŽSK oprávnenie rozpísať podľa svojho uváženia vo svojej územnej pôsobnosti školám, ktorých situácia si to viac vyžaduje. [12]

#### 5.2.1.1 Mzdový normatív

**Mzdový normatív** je pre všetky školy rovnakého zamerania na 1 žiaka a 1 rok rovnaký. Súčinom počtu žiakov školy a normatívom vznikajú normované ročné náklady školy na mzdy

a platy vrátane poistného a príspevku zamestnávateľa do poisťovní zamestnancov, ktorí zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces a zamestnancov, ktorí zabezpečujú prevádzku školy.

Mzdový normatív pre športové gymnáziá je navýšený, dôvodom je zamestnávanie okrem pedagogických pracovníkov aj odborne kvalifikovaných trénerov. V nasledujúcej tabuľke je uvedené porovnanie mzdového normatívu bežného gymnázia a športového gymnázia.

**Tabuľka č. 5.1. Mzdový normatív pre gymnáziá a športové gymnáziá.**

mzdový normatív	rok 2008 /1 žiak
ŠG	48 145 Sk (1 598,12 €)
gymnázium	26 999 Sk (896,20 €)

Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané [16]

#### 5.2.1.2 Prevádzkový normatív

**Prevádzkový normatív** pozostáva z prevádzkových nákladov, t.j. normované ročné náklady na výchovno-vzdelávací proces a prevádzku školy bez osobných nákladov pripadajúce na 1 žiaka. Zahŕňa:

- normatívny príspevok na teplo,
- normatívny príspevok na prevádzku (okrem tepla),
- normatívny príspevok na ďalšie vzdelávanie učiteľov.

Prevádzkový normatív pre športové gymnáziá je tiež navýšený. Nasledujúca tabuľka uvádza porovnanie prevádzkového normatívu bežného gymnázia a športového gymnázia.

**Tabuľka č. 5.2. Prevádzkový normatív pre gymnáziá a športové gymnáziá.**

prevádzkový normatív	rok 2008 /1 žiak
ŠG	8 258 Sk (274,12 €)
gymnázium	5 858 Sk (194,45 €)

Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané [16]

### 5.2.1.3 Celkový normatív

*Mzdový normatívny príspevok* spolu s *prevádzkovým normatívnym príspevkom* tvoria *celkový normatív gymnázia*.

V tabuľke č. 5.3. môžeme vidieť celkový normatív pre bežné gymnáziá a športové gymnáziá, ktoré sú pridelované v rámci jedného roka na jedného žiaka.

**Tabuľka č. 5.3. Celkový normatív pre gymnáziá a športové gymnáziá.**

celkový normatív	rok 2008 /1 žiak
ŠG	56 403 Sk (1872,24 €)
gymnázium	32 857 Sk (1090,65 €)

Zdroj: Vlastné spracovanie, údaje získané [16]

Celkový normatívny príspevok pre Športové gymnázium na obdobie 1-8/ 2008, ktorý dostala škola od svojho zriaďovateľa, t.j. Žilinského samosprávneho kraja, bol 9 333 tis. Sk (309 798, 84 €), z toho 7 809 tis. Sk (259 211,31 €) mzdový normatívny príspevok a 1 524 tis. Sk (50 587,53 €) prevádzkový normatívny príspevok. [32]

Na obdobie 9-12/ 2008 bol celkový normatívny príspevok pre Spojenú školu 8 131 tis. Sk (269 899,75 €), z toho 7 572 tis. Sk (251 344,35 €) mzdový normatívny príspevok a 559 tis. Sk (18 555,40 €) prevádzkový normatívny príspevok. [33]

Škola je klientom komerčnej banky (Dexia banka Slovensko a.s.). Na jej účte je vedený rozpočet školy, z ktorého hospodárka školy každý mesiac čerpá sumu v hodnote približne 1/12 schváleného ročného rozpočtu na vykrytie nákladov spojených s fungovaním výučby a prevádzky školy (na mzdy, odvody, prevádzku). Zriaďovateľ každý mesiac ohlasuje škole prostredníctvom pošty konkrétnu výšku sumy, ktorá je určená na daný mesiac.

#### **5.2.1.4 Nenormatívne finančné prostriedky**

Finančné prostriedky z rozpočtovej kapitoly MŠ SR sa prerozdeľujú spomínaným normatívnym spôsobom, čo tvorí cca 94% celého objemu a nenormatívnym spôsobom, maximálne 6% celého objemu.

Ide o finančné prostriedky, ktoré nie sú konkrétne a priamo vyjadrené v rozpočte gymnázia. Používajú sa na financovanie odchodného, mimoriadne výsledky žiakov, riešenie vzniknutých havarijných situácií, vzdelávacie poukazy, dohodovacie konanie, vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, a pod.

V období pôsobenia Športového gymnázia neboli pridelené žiadne nenormatívne finančné prostriedky pre jeho činnosť.

Spojená škola na obdobie 9-12/ 2008 mala pridelený rozpočet na **vzdelávacie poukazy** v hodnote 15 000 Sk (497,91 €). Čerpanie bolo uskutočnené vo výške 14 000 Sk (464,71 €) z toho : 7 000 Sk (232,36 €) odmeny, 6 000 Sk (199,16 €) materiál, 1 000 Sk (33,19 €) učebné pomôcky. [33]

#### **5.2.2 Kapitálové príjmy**

V prípade kapitálových príjmov sa jedná o finančné zdroje, ktoré slúžia na investovanie do hmotného a nehmotného investičného majetku (do nových budov, zariadení, na modernizáciu objektov a pod).

Športové gymnázium v kalendárnom roku 2008 (obdobie 1-9) v svojom rozpočte vykázalo sumu 384 000 Sk (12 746,46 €) na výstavbu športového areálu – futbalového miniihriska, ktoré sa nachádza v objekte školy. [32]

Spojená škola v investovaní do tejto formy kapitálu pokračovala, a to sumou 3 616 000 Sk (120 029,21 €) vykázanou v období mesiacov 9-12 roku 2008. [33]

#### **5.2.3 Iné príjmy**

Zavedením viaczdrojového financovania je možné od roku 2003 financovať školy aj prostredníctvom iných ako hlavných zdrojov. Z toho dôvodu popri tradičnom zdroji, ktorým je

štátny rozpočet, je možné získavať finančné zdroje pochádzajúce z krajov, obcí, podnikateľskej sféry, občianskych združení a pod.

### 5.2.3.1 Príjmy z prenájmu

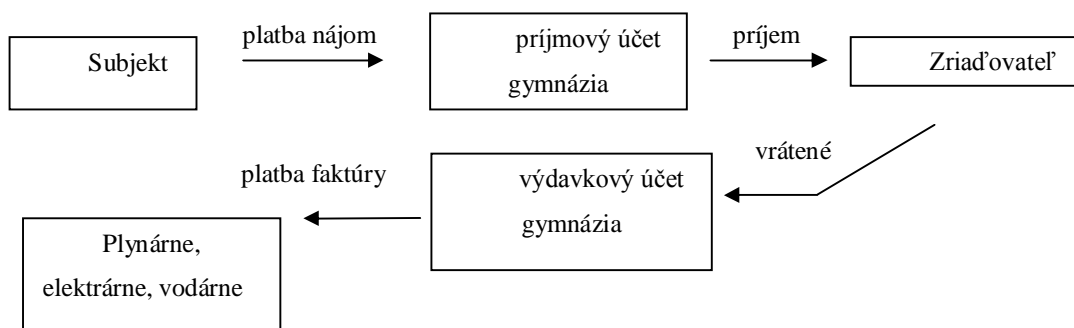
Súčasťou rozpočtu školy sú aj *príjmy nadobudnuté z prenájmu priestorov školy iným subjektom*. Spojená škola prenája športovú halu s posilňovňou, miniihrisko, parkovisko, garáž, reklamnú plochu a v priestoroch školského internátu zubnú a chirurgickú ambulanciu, zasadačku a školský bufet. Škola poskytuje aj ubytovanie pre študentov VŠ, zamestnancov ŽSK a iných. V Prílohe č. 5 je uvedený presný cenník prenájmu.

Športová hala bola v roku 2008 prenášaná na základe ročnej zmluvy športovými klubmi (basketbalovým, volejbalovým a florbalovým).

Školský bufet bol prevádzkovaný Strednou odbornou školou podnikania v Žiline ako stredisko praktického vyučovania a prenášaný za symbolickú 1 korunu za rok (0,03€).

Uvedené príjmy z prenájmu po ich nadobudnutí Športové gymnázium odvádzala na príjmový účet svojho zriaďovateľa a ten z nich vrátil určitú sumu na výdavkový účet gymnázia. Škola ich následne použila na úhradu režijných nákladov vzniknutých v prenájatých priestoroch školy. V schéme č. 5.2. môžeme sledovať tok finančných prostriedkov vzťahujúcich sa k prenájomu.

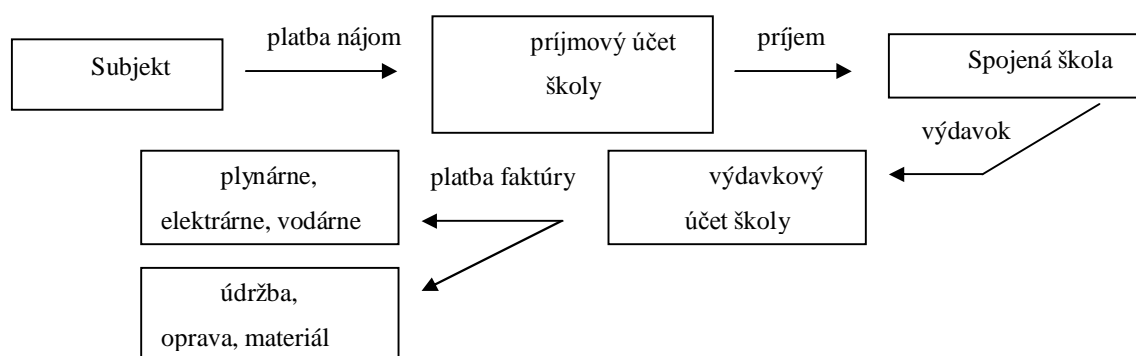
**Schéma č. 5.2. Tok finančných prostriedkov z prenájmu k Športovému gymnáziu.**



Zdroj: Vlastné spracovanie.

Spojená škola a jej celý areál je majetkom zriaďovateľa, t.j. Žilinského samosprávneho kraja. Finančný tok z prenájmu funguje na odlišnom princípe, znázornenom v schéme č. 5.3. Príjmy z prenájmu si škola ponecháva v celej výške a využíva ich hlavne na úhradu energií, opravu, údržbu, materiál, dopravné, telekomunikačné a poštovné poplatky. V roku 2008 (obdobie 9-12) Spojená škola vykázala príjem 2 547 tis. Sk (84 544,91 €), z ktorého čerpanie bolo vo výške 2 216 tis. Sk (73 557,72 €). [33]

**Schéma č. 5.3. Tok finančných prostriedkov z prenájmu k Spojenej škole.**



Zdroj: Vlastné spracovanie.

### 5.2.3.2 Príjmy z projektov

Projekty a poskytovanie dotácií vyhlasuje Ministerstvo školstva SR. Taktiež sa na nich podieľajú a finančne zabezpečujú štátne orgány, samosprávne kraje a obce, národné športové zväzy a športové kluby, ako aj iné fyzické osoby a právnické osoby.

V zozname príloh (Príloha č. 6), je uvedený rozpis projektov Športového gymnázia pre školský rok 2008/2009. Spolu s názvom projektu a stručným popisom tam nájdeme vyhlasovateľa projektu a fázu jeho realizácie.

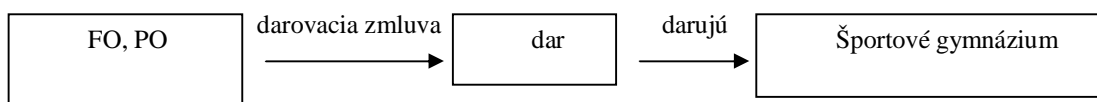
V kalendárnom roku 2008 boli vyhradené dotácie z projektov pre Športové gymnázium (t.j. na obdobie január - august) od ŽSK v hodnote 93 tisíc Sk (3 087,03 €). Dotácie pre Spojenú školu (september - december) boli 30 tisíc (995,82 €). [32] [33]

### 5.2.3.3 Dary

Dary sú dobrovoľnou formou venovania materiálnych a nemateriálnych prostriedkov od rôznych subjektov (fyzických i právnických osôb: rodičov, príbuzných detí, cudzích osôb). Dary venované fyzickými alebo právnickými osobami na základe darovacích zmlúv sa v Športovom gymnázii využívajú na *spolufinancovanie projektov*.

V období január - august roku 2008 bola vložená do rozpočtu pre Športové gymnázium a následne aj vyčerpaná celá suma darov, a to v hodnote 15 000 Sk (497,91 €). Spojená škola za mesiace september až december roku 2008 nemala žiadne príjmy z tejto formy. [32] [33]

**Schéma č. 5.4. Tok príjmu z darov ku gymnáziu.**



Zdroj: Vlastné spracovanie.

## 5.3 Ďalšie finančné príjmy a projekty v roku 2009

Pri analýze finančných tokov Športového gymnázia, resp. Spojenej školy som sa dozvedela o ďalších príjmoch, ktoré dopĺňajú obvyklú sústavu príjmov školy (viď. schéma č. 5.2.), avšak sa nevzťahujú ku kalendárnemu roku 2008, ale ku roku 2009. Jedná sa o príjmy z projektu NPRŠ, príjmy z dane z príjmu fyzických a právnických osôb a dotáciu poskytnutú od Ministerstva školstva SR na činnosť Centra olympijskej prípravy.

### 5.3.1 Príjmy z projektu NPRŠ

Dotácie od Ministerstva školstva v roku 2009 v rámci Národného programu rozvoja športu 026 v Slovenskej republike, podprogramu 02603 - Športovo talentovaná mládež boli priradené pre Spojenú školu v hodnote **12 070 eur**. Škola z tejto formy dotácie financuje **Športový klub pri Športovom gymnázii**, najmä úhradu prenájmu, nákup materiálu a energetických nápojov. [12]

### 5.3.2 2 % z dane z príjmu

Podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v SR je daňovník oprávnený vyhlásiť v daňovom priznaní, že suma zodpovedajúca 2 % zaplatenej dane sa má poukázať ním určenej právnickej osobe na účely podpory športu detí, mládeže a občanom zdravotne postihnutých.

Jedná sa o venovanie 2 % z dane z príjmu fyzických a právnických osôb, vo väčšine prípadov rodičmi a príbuznými detí navštevujúcich športové gymnázium.

Vytvorením Športového klubu pri Športovom gymnáziu Spojenej školy vznikla možnosť prijímať finančné prostriedky z tejto formy darčovstva. Športový klub je od roku 2009 registrovaný ako občianske združenie a spĺňa všetky kritéria pre poberanie 2 % dane z príjmu.

### 5.3.3 Centrum olympijskej prípravy

Ministerstvo školstva zriadilo Centrá olympijskej prípravy (COP), ktoré zabezpečujú komplexnú starostlivosť o mladých a talentovaných športovcov za účelom budúcej reprezentácie Slovenskej republiky v olympijských športoch. Spojená škola v Žiline získala certifikát a má zaradených žiakov, resp. športovcov do COP. Do COP možno zaradiť športovcov súťažiacich v individuálnych, ale aj kolektívnych športoch po splnení a dodržiavaní určitých kritérií. Takisto škola musí plniť úlohy a organizovať svoju činnosť tak, aby nebola z tohto systému vyradená.

Činnosť COP je financovaná z prostriedkov poskytnutých ministerstvom, napríklad pre mzdy zamestnancov zabezpečujúcich činnosť v COP, ubytovanie, stravovanie, dopravu športovcov, prenájom športovísk a iných zariadení, materiálne náklady a iné.

Spojená škola má do COP zaradených žiakov dvoch športov, a to *cyklistiky* a *lyžovania*. Na obdobie september- október 2009 dostala dotáciu **22 573 eur**. [12]

## 5.4 Výskum na Športovom gymnáziu v Žiline

Za účelom výskumu som si zvolila jednu z najčastejších techník výskumu, a to dotazník. V mojej bakalárskej práci som sa doteraz zaoberala financovaním športových škôl a tried z pohľadu štátu- ministerstva, samosprávnych krajov a iných právnických či fyzických



osôb, ktoré vkladajú určité finančné prostriedky na ich prevádzku a výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Cieľom môjho dotazníka bolo zameranie sa na konečných spotrebiteľov financovania, čo sú v tomto prípade samotní žiaci. Jedná sa o spätnú väzbu, ktorá môže na základe samotných skúseností vypovedať o fungovaní systému.

V prílohe č. 7 je priložený dotazník, ktorý som položila 72 žiakom Športového gymnázia v Žiline (Spojenej školy). Z 10tich položených otázok som sa dozvedela, či žiaci majú športovú prípravu priamo v areáli školy, alebo musia dochádzať do iných športových zariadení v meste Žilina. Z ďalších položených otázok som zistila, či je dané športové zariadenie postačujúce (vhodné a dostupné) pre ich tréningový proces, či sú ich učitelia, tréneri dostatočne kvalifikovaní v danom športe a či aj oni samotní (prostredníctvom rodiny, alebo rodinných príslušníkov) pomáhajú škole, či už formou darov (finančných, materiálnych), alebo 2% dane z príjmov.

Na základe odpovedí na otvorené otázky je zrejmé, aké športové vybavenie (športový výstroj, náradie, odev, obuv) poskytuje škola svojim žiakom, ktoré vybavenie majú od svojich klubov, oddielov a čo všetko si musia financovať sami, aby sa mohli zúčastňovať športovej prípravy počas jedného školského roka.

#### 5.4.1 Výsledky výskumu

Zo získaných odpovedí možno uviesť nasledujúce tvrdenia.

Zo 72 opýtaných žiakov zabezpečuje škola 30,6 %-tám **športovú prípravu v areáli školy**. 66,7 % žiakov musí dochádzať na hodiny do *iných zariadení*, ako napríklad: iná školská telocvičňa, telocvičňa kasární, gymnastická telocvičňa, tenisové kurty, zimný štadión, krytá plaváreň, posilňovňa. Títo žiaci sa v odpovedi na otázku, kto im hradí *náklady na prepravu* do uvedených zariadení 100 % zhodli na vlastných financiách. 2,8 % žiakov má športovú prípravu v areáli školy a aj mimo neho, čo záleží od ročného obdobia.

88,9 % žiakov sa zhodlo na tom, že **zariadenie**, v ktorom majú športovú prípravu je postačujúce pre ich tréningový proces a zvyšných 11,1 % žiakov tvrdí opak. Uvádzané sú najmä dôvody chýbajúcej všeobecnej prípravy a nedostatočnej vybavenosti zariadenia, hlavne

pre individuálne športy, napr. atlétom, ktorým chýba doskočisko pre diaľku a trojskok, rozbežisko na oštep, výškarský sektor, tyčka, guliarsky kruh a tartanová dráha.

**Kvalifikovanosť učiteľov a trénerov** je z daných odpovedí na vysokej úrovni, kde až 91,7 % žiakov ich považuje za dostatočne kvalifikovaných v danom športe.

Finančná pomoc od samotných žiakov a ich rodinných príslušníkov je na veľmi nízkej úrovni, len dvaja respondenti zo 72 opýtaných prispeli škole formou **daru**. Avšak počet prispievateľov **2 %-nej dane z príjmu** je už o niečo väčší, konkrétne 18 žiakov uvádza túto formu pomoci pre školu od svojej rodiny, rodinných príslušníkov a známych.

Na základe odpovedí z otvorených otázok č. 1, 4, 5, 6 som zostavila tabuľku č. 5.4., ktorá priradzuje k jednotlivým športom, aké **športové vybavenie** (športovú výstroj, oblečenie, náradie, lopty...) poskytuje škola, klub, zväz či oddiel žiakom Športového gymnázia, ktoré využívajú počas športovej prípravy. Posledný stĺpec naopak uvádza, čo všetko si musia financovať sami z vlastných peňazí.

Z celkového počtu 72 opýtaných žiakov 69,4 %-tám poskytuje škola aspoň jednu časť športového vybavenia, ktoré využívajú v rámci športovej prípravy. Jedná sa však len o vybavenie, ktoré bežné gymnáziá poskytujú svojim žiakom počas hodín telesnej výchovy (lopty, pomôcky na posilňovanie, telocvičné náradie). Zvyšných 30,6 % nevyužíva žiadne športové pomôcky od školy.

Z uvedeného výskumu vyplýva, že zdroje financovania na športovú prípravu žiakov od školy nie sú postačujúce. Preto prevažná časť financovania športovej činnosti žiakov je založená na samofinancovaní, za podpory športových klubov a zväzov.

Ako pozitívny faktor môžeme uviesť snahu školy zabezpečiť svojim žiakom kvalitných a kvalifikovaných pedagógov, trénerov a pomerne dostačujúce podmienky na tréningový proces. Individuálne športy sú finančne náročnejšie, čo je možné vidieť v miere prispievania školy do športového vybavenia v porovnaní s kolektívnymi športmi.

**Tabuľka č. 5.4. Športy žiakov ŠG a ich športové vybavenie od školy, klubu a z vlastných prostriedkov na hodinách športovej prípravy.**

	<b>škola</b>	<b>klub, zväz</b>	<b>vlastné prostriedky</b>
<b>aerobik</b>	tenisky	fit lopty, činky, náradie, závažia	odev, obuv
<b>atletika</b>	lopty, žinenky, medicimbal,	prekážky, medicimbal, guľa, disk, oštep	odev, obuv
<b>basketbal</b>	lopty, pomôcky na posilňovanie, telocvičné náradie, dresy	tričko, tepláková súprava, lopty	odev, obuv
<b>hokej</b>	hokejky	hokejová výstroj (rukavice, nohavice, hokejky)	korčule
<b>futbal</b>	lopty, časť športového oblečenia, telocvičné náradie	lopty, odev, obuv- kopačky	halová obuv, turfy, odev
<b>lyžovanie, snowboarding</b>	—	—	lyžiarska výzbroj a výstroj
<b>plávanie</b>	—	—	plavky, čiapka, okuliare, plutvy, plavecká doska
<b>tenis</b>	—	odev- tričko	obuv, raketa, loptičky
<b>volejbal</b>	lopty, dresy	tričko, tenisky, lopty, sieť	odev, obuv

Zdroj: vlastné spracovanie

## 5.5 Metódy a techniky výskumu

Na vypracovanie mojej bakalárskej práce som použila niekoľko metód výskumu.

Štatistickú, ktorá využíva matematickú štatistiku pri spracovaní dát. V práci je pre vyhodnotenie štatistických dát použitý program Mynstat a tiež sú využité grafy na ilustráciu údajov.

*Metóda práce s dokumentmi* je použitá najviac v druhej a tretej kapitole, kde sa hlavne pracuje so štatistickými prognózami, zákonmi, smernicami, nariadeniami a programami vlády.

Pri práci s dokumentmi musíme vychádzať z toho, že nami používané dokumenty boli zozbierané v teréne a spracované za iným účelom ako je ten náš. Je preto potrebné informácie z dokumentov správne vybrať, zhodnotiť a použiť. Preto musíme dbať do úvahy možné skreslenie výsledkov.

*Metóda historická* – skúmanie vývoja javov v histórii, sleduje zmeny javu. V mojej práci touto metódou skúmam vývojové zmeny legislatívy a financovania športu.

*Introspektívna metóda* – opiera sa o vnútorné poznatky výskumníka.

V štvrtnej kapitole je použitá *komparačná metóda* na porovnávanie určitých typov, javov podľa znakov a porovnania týchto typov medzi sebou. Metóda je využitá konkrétne na porovnanie športových tried a škôl s bežnými triedami a školami na Slovensku.

*Analytická metóda* je použitá v celej piatej kapitole. Táto metóda predpokladá pozorovanie, zhromažďovanie faktov, ich popis, klasifikáciu a potom analýzu. Podľa povahy zhromaždených dát môže ísť o rôzne konkrétne formy analýzy.

V poslednej kapitole bola použitá *metóda dotazovania*, ktorá používa jednu z najčastejších techník, a tou je dotazník. Jeho výhodou sú nízke náklady, informácie od širokého spektra ľudí, respondenti majú možnosť rozmyslieť odpoveď, pri vyplňovaní a vypracovaní výsledkov vyžaduje pomerne málo času a málo výskumných pracovníkov. Pomocou dotazníka však nemôžeme preniknúť hlboko do problému, je preto vhodné ho spojiť s inou výskumnou metódou. Formulácia otázok musí byť jasná, zrozumiteľná, pretože nemáme možnosť problém bližšie objasniť. Otázky tiež musia vzbudiť záujem o skúmanú problematiku.

Požadované dáta som získala v marci roku 2010 na Športovom gymnáziu, kde som rozdala dotazník 75 žiakom. Predtým som vykonala pretest na 10tich bývalých žiakov školy. Dotazník sa skladá z desiatich otázok s využitím troch typov otázok (3 otvorené, 4 poloopené a 4 uzavreté). Na vypracovanie výsledkov výskumu som mala k dispozícii 72 správne vyplnených dotazníkov, ktoré som následne zanalyzovala.

## 6 ZÁVER

V súčasnosti proces starostlivosti o športovo talentovanú mládež prebieha v zložitých spoločensko-ekonomických podmienkach. Celospoločensky je viditeľný pokles záujmu o športové aktivity medzi mládežou. Pre mnohé školy je niekedy nemožné poskytnúť vhodné podmienky na športovú prípravu.

Školy nie sú schopné zabezpečiť vlastnými silami zodpovedajúce materiálne vybavenie, prevádzku a modernizáciu svojich športových objektov a ani adekvátne ohodnotenie práce učiteľa – trénera. Tým je ohrozená funkčnosť jedného zo základných článkov systému.

V školskom systéme nie sú dostatočne zohľadnené špecifiká a náročnosť v zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu, najmä v športových triedach na základných školách a stredných školách. Zriaďovanie športových tried a škôl je výlučne v kompetencii samosprávy, ktorá nezohľadňuje požiadavky športových zväzov a tým aj športovej reprezentácie.

Spoločnosť sa vyvíja pomere rýchlo, na čo naša legislatíva nestačí dostatočne reagovať a uskutočňovať potrebné opatrenia, aby zabezpečila vhodné podmienky či už pre financovanie, alebo aj iné opatrenia. Avšak súčasná legislatíva istým spôsobom umožňuje schopným riaditeľom a vedúcim škôl, aby zabezpečili financovanie školy nielen zo štátnych peňazí, ale majú možnosť získať financie aj z iných zdrojov.

Podmienky pre skĺbenie športovania a štúdia v športových triedach a školách sú však neporovnateľne lepšie ako v bežných školách a treba len dúfať, že priaznivý vývoj vo financovaní takéhoto štúdia bude aj naďalej pokračovať.

Nakladanie s verejnými zdrojmi, ktoré spoločnosť produkuje, je podľa môjho názoru veľmi dôležité a jeho poznanie ešte podstatnejšie. Preto, by nám nemalo byť ľahostajné poznanie akéhokoľvek systému financovania vo verejnej správe.

Vzhľadom k tomu, že ide o problematiku charakteristickú svojou rozdrobenosťou, nedostatkom aktuálnej literatúry, či absenciou grafického znázornenia tokov smerujúcich ku školám, celkový význam spracovania uvedenej témy bakalárskej práce je podľa môjho názoru užitočný pre širokú verejnosť.

# ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

## LITERÁRNE ZDROJE

- [1] BAĎURÍKOVÁ, Z. a kol. *Školská pedagogika*, Bratislava: UK, 2001. Zdroj: ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ: *Všeobecné informácie o školstve v Žilinskom kraji: Školský systém v Slovenskej republike*. [online], [cit. 26.11.2009]. Dostupné na: [www.zask.sk/files/odbory/skolstvo/rok\\_2006/vseobecne\\_info/Skolsky\\_system\\_v\\_Slovenskej\\_republike.doc](http://www.zask.sk/files/odbory/skolstvo/rok_2006/vseobecne_info/Skolsky_system_v_Slovenskej_republike.doc).
- [2] BEŇO, M. *Regionálne školstvo v SR: analyticko-prognostické štúdie*. 1. vyd. Bratislava: ÚIPŠ, 2004. 217 s. ISBN 80-7098-388-4.
- [3] DURDOVÁ, I. *Sportovní management*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2002. 121 s. ISBN 80-248-0130-2.
- [4] NOVOTNÝ, J. a kol. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2005. 118 s. ISBN 80-245-0979-2.
- [5] PERÚTKA, Jaromír. *Dejiny telesnej výchovy a športu na Slovensku*. 1.vyd. Bratislava: Šport, slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1980. 240+24 s.
- [6] STRAKA, P: *Viaczdrojové financovanie stredných škôl*. In: *Technológia vzdelávania*, 2000, č. 4, s. 6-12. ISSN 1335-003X.
- [7] TÓTH, F. – KORINTUŠ, K. *Financovanie regionálneho školstva v roku 2004*. 1. vyd. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2004, kap. 2. Nová filozofia financovania regionálneho školstva, s. 6-11. [online], [cit. 25.11.2009]. Dostupné na: [www.rocepo.sk/downloads/DokSRvlada/DokSRvlada025.pdf](http://www.rocepo.sk/downloads/DokSRvlada/DokSRvlada025.pdf).
- [8] VRANKA, Milan a kol. *Kronika športu 2005*. 1.vyd. Bratislava: Šport Press, 2006. 176+16 s. ISBN 80-85742-36-5.

## INTERNETOVÉ ZDROJE

- [9] Štatistická ročenka školstva SR 2008/2009. Dostupné na: [www.eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase\\_full\\_reports/SK\\_SK.pdf](http://www.eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/SK_SK.pdf)

- [10] Systému starostlivosti o športovo talentovanú mládež (2007). Dostupné na: [www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=1683](http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=1683) [online],[cit. 16.12.2009].
- [11] Národný program rozvoja športu (2001). Dostupné na: [www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=599](http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=599) [online], [cit. 14.12.2009].
- [12] [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) [online], [cit. 6.2.2010].
- [13] [www.nrsr.sk/Dynamic/Download.aspx?DocID=189402](http://www.nrsr.sk/Dynamic/Download.aspx?DocID=189402) [online], [cit. 26.3.2010].
- [14] [www.rokovania.sk](http://www.rokovania.sk) [online], [cit. 26.2.2010].
- [15] [www.uips.sk](http://www.uips.sk) [online], [cit. 12.11.2009].
- [16] [www.serova.szm.com/Normativy08.xls](http://www.serova.szm.com/Normativy08.xls) [online], [cit. 21.2.2010].
- [17] [www.sportgymza.edupage.org/](http://www.sportgymza.edupage.org/) [online], [cit. 16.3.2010].

## **PRÁVNE ZDROJE**

- [18] Zákon č. 29/1984 Z. z. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
- [19] Zákon č. 83/1990 Z. z. o združovaní občanov.
- [20] Zákon č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.
- [21] Zákon č. 350/1994 Z.z. o sústave základných a stredných škôl.
- [22] Zákon č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre v znení neskorších predpisov.
- [23] Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.
- [24] Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.
- [25] Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.
- [26] Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
- [27] Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.
- [28] Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov.

- [29] Zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- [30] Nariadenie Vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu z dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov.
- [31] Usmernenie č. 151/2002-71 Ministerstva školstva Slovenskej republiky zo dňa 1. februára 2002 k starostlivosti o športovo-talentovanú mládež. [online], [cit. 16.1.2010] Dostupné na:  
[www.minedu.sk/data/USERDATA/Sport/STM/2002\\_151\\_Usmernenie\\_k\\_UTM.pdf](http://www.minedu.sk/data/USERDATA/Sport/STM/2002_151_Usmernenie_k_UTM.pdf)

## **INTERNÉ MATERIÁLY GYMNÁZIA**

- [32] Správa o hospodárení Športového gymnázia za obdobie január- august roku 2008
- [33] Správa o hospodárení Spojenej školy za obdobie september- december roku 2008



## **ZOZNAM SKRATIEK**

COP - Centrá olympijskej prípravy

EÚ – Európska únia

FTVŠ UK - Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave

KŠÚ – Krajský školský úrad

MN – Mzdový normatív

MŠ – Ministerstvo školstva

NDR – Nemecká demokratická republika

NPRŠ – Národný program rozvoja športu

NŠC – Národné športové centrum

PM – Prevádzkový normatív

RŠ – Regionálne školstvo

SNR – Slovenská národná rada

SR – Slovenská republika

SSR- Slovenská socialistická republika

ŠG – Športové gymnázium

ŠR – Školská ročenka

ŠTM – Športovo talentovaná mládež

ÚIPŠ – Ústav informácií a prognóz školstva

VÚC – Vyšší územný celok

Z. z. – Zbierka zákonov

ŽSK – Žilinský samosprávny kraj

# PREHLÁSENIE

## Prohlášení o využití výsledků diplomové (bakalářské) práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst.3);

- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....  
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

## **ZOZNAM PRÍLOH**

**Príloha č. 1:** Školy so športovými triedami v celej Slovenskej republike

**Príloha č. 2:** Žiaci základných škôl so športovými triedami rozdelení podľa krajov a druhov športu

**Príloha č. 3:** Žiaci stredných škôl so športovými triedami rozdelení podľa krajov a druhov športu

**Príloha č. 4:** Žiaci športových gymnázií rozdelení podľa krajov a druhov športu

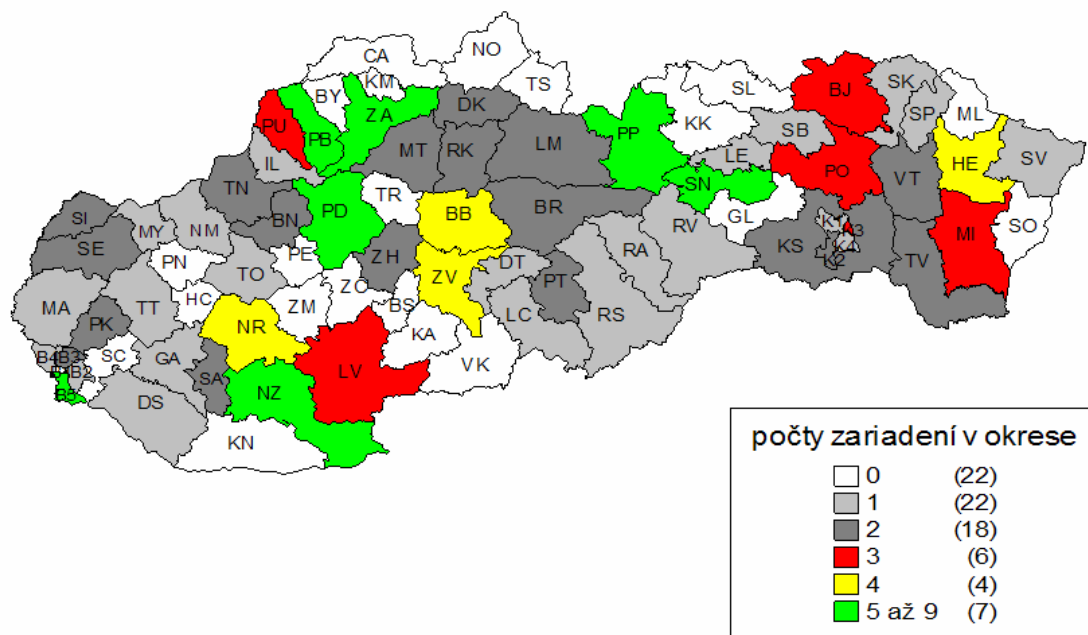
**Príloha č. 5:** Cenník prenájmu platný od 1.9. 2008

**Príloha č. 6:** Údaje o projektoch podaných v školskom roku 2008/2009

**Príloha č. 7:** Dotazník

## PRÍLOHY

*Príloha č. 1: Školy so športovými triedami v celej Slovenskej republike.*



Zdroj: [12]

**Príloha č. 2: Žiaci základných škôl so športovými triedami rozdelení podľa krajov a druhov športu.**

Druh športu	Počet žiakov celkom	Bratislava		Trnava		Trenčín		Nitra		Zilina		Banská Bystrica		Prešov		Košice	
		žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat
aikido	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
atletika	1072	152	67	158	87	178	54	100	39	12	12	183	72	149	57	140	56
badminton	106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90	27	16	8
basketbal	652	4	1	14	14	179	84	62	33	19	0	105	77	174	91	95	31
biatlon	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0
cyklistika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
futbal	3484	334	6	282	12	586	6	368	19	518	13	363	7	690	2	343	8
hádzaná	461	78	24	78	65	108	31	117	37	0	0	0	0	18	0	62	62
iné	67	14	12	5	5	0	0	4	4	44	0	0	0	0	0	0	0
judo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kanoistika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
karate	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
krasokorčuľovanie	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
ľadový hokej	2330	96	0	302	2	333	4	302	3	373	0	292	6	323	5	309	4
lyžovanie	211	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	91	40	115	42	0	0
moderný päťboj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
orientačný beh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
plávanie	437	1	0	0	0	184	83	144	61	0	0	0	0	35	12	73	38
pozemný hokej	16	16	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stolný tenis	31	15	2	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0
šp. gymnastika	159	0	0	0	0	79	54	33	33	22	22	25	24	0	0	0	0
šp. strelba	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	9
tenis	51	5	2	8	5	0	0	0	0	0	0	38	14	0	0	0	0
triatlon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veslovanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vodné pólo	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
volejbal	901	110	76	24	24	158	113	128	116	79	57	18	18	323	264	61	61
všest. šp. príprava	20	0	0	0	0	20	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vzpieranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zápasenie	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48	0	0	0
<b>spolu</b>	<b>10074</b>	<b>826</b>	<b>200</b>	<b>879</b>	<b>216</b>	<b>1 825</b>	<b>437</b>	<b>1 258</b>	<b>345</b>	<b>1 078</b>	<b>108</b>	<b>1 115</b>	<b>258</b>	<b>1 973</b>	<b>500</b>	<b>1 120</b>	<b>277</b>

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

**Príloha č. 3: Žiaci stredných škôl so športovými triedami rozdelení podľa krajov  
a druhov športu.**

Druh športu	Počet žiakov celkom	Bratislava		Trnava		Trenčín		Nitra		Zilina		Banská Bystrica		Prešov		Košice	
		žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat
aikido	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
atletika	62	2	0	0	0	16	7	0	0	0	0	29	8	0	0	0	0
badminton	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
basketbal	318	104	35	27	13	19	0	1	1	1	0	18	0	21	21	50	7
biatlon	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	0
cyklistika	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
futbal	1143	98	13	64	0	64	0	12	1	45	1	396	3	444	2	0	0
hádzaná	45	0	0	1	1	38	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0
iné	72	14	3	17	0	0	0	0	0	2	2	21	13	0	0	0	0
judo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kanoistika	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
karate	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
krasokorčuľovanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ľadový hokej	64	1	1	5	0	0	0	10	1	3	0	31	0	0	0	12	0
lyžovanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
moderný päťboj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
orientačný beh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
plávanie	6	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
pozemný hokej	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stolný tenis	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
šp. gymnastika	10	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
šp. strelba	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tenis	5	2	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
triatlon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veslovanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vodné pólo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
volejbal	213	53	24	0	0	24	24	0	0	1	1	24	23	29	10	0	0
všest. šp. príprava	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	5	0	0	0	0
vzpieranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zápasenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
spolu	1986	282	81	119	19	161	31	28	5	56	4	548	53	494	33	65	7

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

**Príloha č. 4: Žiaci športových gymnázií rozdelení podľa krajov a druhov športu.**

Druh športu	Počet žiakov celkom	Bratislava		Trnava		Trenčín		Nitra		Žilina		Banská Bystrica		Prešov		Košice	
		žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat	žiaci	z toho dievčat
aikido	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
atletika	700	85	35	58	33	60	27	107	49	9	7	102	55	0	0	45	28
badminton	32	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	17	9
basketbal	257	0	0	22	17	0	0	1	0	14	8	34	33	0	0	76	52
biatlon	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0
cyklistika	27	6	3	0	0	11	0	1	0	3	2	1	0	0	0	0	0
futbal	731	53	0	121	1	84	8	49	0	93	6	116	0	14	1	185	0
hádzaná	192	1	1	24	18	26	26	12	12	0	0	2	2	0	0	66	2
iné	183	32	16	14	8	16	9	15	15	11	10	0	0	0	0	32	5
judo	29	8	3	10	3	0	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0
kanoistika	32	9	3	0	0	15	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
karate	85	5	0	16	2	3	1	19	6	3	2	8	3	0	0	11	6
krasokorčuľovanie	22	1	1	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0
ľadový hokej	189	48	0	19	0	35	1	15	0	24	0	14	0	0	0	32	1
lyžovanie	56	2	0	0	0	0	0	0	0	6	2	30	16	0	0	0	0
moderný päťboj	13	6	3	0	0	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
orientačný beh	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
plávanie	254	46	14	40	21	35	24	19	13	10	9	2	2	0	0	15	4
pozemný hokej	6	0	0	0	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stolný tenis	53	0	0	0	0	0	0	16	7	1	0	2	1	0	0	21	5
šp. gymnastika	79	14	5	5	5	0	0	7	7	0	0	1	0	0	0	20	15
šp. strelba	39	3	1	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	8
tenis	301	40	19	30	17	47	24	23	9	12	6	14	10	0	0	31	19
triatlon	7	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veslovanie	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vodné pólo	56	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	45	9
volejbal	187	41	28	0	0	25	0	27	25	26	12	2	1	0	0	0	0
všest. šp. príprava	10	0	0	0	0	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vzpieranie	24	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	15	1
zápasenie	47	20	1	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	22	0
spolu	3623	425	133	368	127	391	134	322	153	214	64	340	124	14	1	649	164

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva [15]

**Príloha č. 5: Cenník prenájmu platný od 1.9. 2008.**

Spojená škola, Rosinská cesta 4, 010 08 Žilina

<b>1. Športová hala:</b>		
- športové kluby - tréningová činnosť	10,- €	301,26 Sk
- ostatní (príležitostný nájom)	26,50 €	798,34 Sk
- posilňovňa	3,35 €	100,92 Sk
<b>2. Minihrisko:</b>	6,65 €	200,33 Sk
<b>3. Parkovanie automobilu:</b>	33,19 €/mesiac	1000,- Sk/mesiac
<b>4. Garáž (140,12m2)</b>	24,9 €/m²/rok	750,13 Sk/m²/rok
<b>5. Reklamná plocha (bilboard)</b>	464,72 €/rok	14000,- Sk/rok
<b>6. Priestory - školský internát:</b>		
- zubná ambulancia	39,50 €/m²/rok	1190,- Sk/m²/rok
- chirurgická ambulancia	39,50 €/m²/rok	1190,- Sk/m²/rok
- zasadačka (max. miest)	19,92 €/deň	600,- Sk/deň
- školský bufet	0,03 €/rok	1,- Sk/rok
- ubytovanie (študenti VŠ)	40,-€/mesiac	1205,04 Sk/mesiac
- ubytovanie (zamestnanci ŽSK)	33,50 €/mesiac	1009,22 Sk/mesiac
- ubytovanie (cudzí)	83,-€/mesiac	2500,46 Sk/mesiac
- ubytovanie /noc	8,50 €	256,07 Sk

**SPOJENÁ ŠKOLA**  
ROSINSKÁ CESTA 4  
ŽILINA

®

  
Ing. Mária Wienerová  
riaditeľka



**Príloha č. 6: Údaje o projektoch podaných v školskom roku 2008/2009.**

<b>P.č.</b>	<b>Názov projektu</b>	<b>Vyhlasovateľ</b>	<b>Stručná charakteristika projektu</b>	<b>Fáza projektu</b>
<b>1.</b>	Výučbou robotizácie a informatiky k úspešnému uplatneniu absolventov na trhu práce	Agentúra MŠ pre štrukturálne fondy EÚ	Projekt je zameraný na modernizáciu vyučovania najmä drevárskych odborov	Realizuje sa do roku 2011
<b>2.</b>	Športový areál	MŠ SR	Multifunkčné ihrisko (volejbal, futbal, hádzaná), basketbalové ihrisko, atletický rozbeh, hľadiskové stupne, oploenie areálu	Realizovaný len čiastočne
<b>3.</b>	Grafické systémy – Autocad pre výučbu odborných predmetov drevárskych odborov	ŽSK	Príprava kvalifikovanejšieho a flexibilnejšieho absolventa s vedomosťami a zručnosťami v oblasti grafických systémov požadovanýchmi trhom práce	ukončený
<b>4.</b>	Cyklistický talent	ŽSK	Podpora talentu – Peter Sagan, majster sveta	ukončený
<b>5.</b>	Súťaž v malom futbale	ŽSK	Futbalový turnaj SŠ	ukončený
<b>6.</b>	Deň zdravia	ŽSK	Podpora zdravého životného štýlu	ukončený
<b>7.</b>	Talent v kanoistike	ŽSK	Podpora talentu – Richard Vršanský, majster sveta	ukončený
<b>8.</b>	Kalokagatia v našej škole	ŽSK	Školské kolo kalokagatie – o postup na regionálne kolo Župnej	ukončený

			kalokagatie	
	Parádny deň alebo športujeme bez bariér	ŽSK	Spoločné plnenie netradičných športových disciplín osôb s rôznym ukončený postihnutím so zdravými osobami	ukončený
9.	Športová hala – centrum športu v Žiline	ŽSK	Futbalové turnaje – o pohár riaditeľky školy - deň otvorených dverí	ukončený
11.	Pohybom ku zdraviu	ŽSK	Skvalitnenie výučby telesnej výchovy a tréningového procesu	ukončený
12.	Športová hala – oblasť záujmu verejnosti	ŽSK	Podporiť rozvoj mládežníckeho, výkonnostného a rekreačného športu	ukončený
13.	Školská jedáleň 21. storočia	MŠ SR	Elektronizácia a revitalizácia zariadení školského stravovania 2009	prijatý
14.	Multimediálna študovňa a klubovňa – študovňa a klubovňa tohto tisícročia	MŠ SR	Elektronizácia a revitalizácia školských internátov	neprijatý
15.	Otvárame brány informáciám	MŠ SR	Školská knižnica	neprijatý
16.	Centrum olympijskej prípravy	MŠ SR	Príprava talentovaných žiakov v športovom odvetví kanoistika, zjazdové lyžovanie a horská cyklistika	prijatý

Zdroj: [17]

### **Príloha č. 7: Ukážka dotazníka.**

## **Dotazník**

Milí žiaci a žiačky Športového gymnázia v Žiline. Som študentkou tretieho ročníka VŠB – TU v Ostrave a obraciam sa na Vás s prosbou o vyplnenie dotazníka, ktorý bude slúžiť k vypracovaniu mojej bakalárskej práce na tému „Systém športových škôl a športových tried a ich financovanie v Slovenskej republike“. Vami poskytnuté informácie sú anonymné a nebudú zneužit. Vopred Vám ďakujem za strávený čas a pravdivé informácie pri vyplňaní dotazníka.

1. Akému **športu** sa venuješ? \_\_\_\_\_

2. **Športovú prípravu** máš :

☐ v areáli školy

☐ mimo školy (uveď názov športového zariadenia, napr. plaváreň, tenisové kurty, iná školská telocvičňa)

\_\_\_\_\_

☐ kombinácia oboch možností s uvedením názvu športového zariadenia mimo areálu školy

\_\_\_\_\_

3. (Na túto otázku neodpovedá ten, kto má športovú prípravu v areáli školy)

Kto ti hradí **náklady na prepravu** medzi školou a športovým zariadením, kde máš športovú prípravu:

☐ škola

☐ športový klub

☐ vlastné financie

4. Poskytuje ti škola nejaké **športové vybavenie** (športovú výstroj, oblečenie, náradie, lopty.. ), ktoré využívaš v rámci športovej prípravy?

☐ áno (ak áno, aké?) \_\_\_\_\_

☐ nie

5. Na športovej príprave využívaš aj **športové vybavenie**, ktoré máš od klubu, oddielu, zväzu. Ktoré sú to?

\_\_\_\_\_

6. Čo všetko si musíš platiť **z vlastných prostriedkov** počas jedného školského roka, aby si sa mohol/a zúčastňovať športovej prípravy? ( napr. športový odev, obuv, náradie, nejaké poplatky...)

---

7. Je **zariadenie**, v ktorom máš športovú prípravu postačujúce (vhodné, dostupné) pre tréningový proces?

☐ áno

☐ nie ( prečo?)

---

8. Myslíš si, že sú tvoji učitelia športovej prípravy dostatočne **kvalifikovaní** v danom športe?

☐ áno

☐ nie

9. Pomáha tvoja rodina škole nejakými **darmi**? ( materiálne, finančné)

☐ áno (ak áno, aké?)

☐ nie

---

10. Prispel niekto z tvojich rodinných príslušníkov **2% dane z príjmu** pre školu?

☐ áno

☐ nie